SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 117, ЧИСЛО 29, П'ЯТНИЦЯ, 16 ЛИПНЯ 2010 РОКУ 1893 Vol. 117, No. 29, FRIDAY, JULY 16, 2010 $1.00

Неформальна зустріч глав країн-учасниць СНД відбулася в Ялті

Учасники неформальної зустрічі глав країн-учасниць СНД в Ялті (зліва): Президент Казахстану Нурсултан Назарбаєв, Президент Азербайджану Ільхам Алієв, Президент Росії Дмитро Медведєв, Президент України Віктор Янукович, виконавчий секретар СНД Сергій Лебедєв, Президент Вірменії Серж Сарґсян та Президент Білорусі Олександер Лукашенко. Фото: УНІАН

ЯЛТА. – У Лівадійському палаці 10 червня відбулася неформальна зустріч глав держав-учасниць Співдружности Незалежних Держав (СНД). Президент України Віктор Янукович зустрів на ґанку президентів Ільхама Алієва (Азербайджан), Сержа Сарґсяна (Вірменія), Олександра Лукашенка (Білорусь), Нурсултана Назарбаєва (Казахстан), Дмитра Медведєва (Росія).

Відкриваючи зустріч, Президент України сказав: „Впевнений, що таке наше спілкування у невимушеній обстановці, яке стало доброю традицією, дає нам чудову можливість представити одне одному бачення подальшого співробітництва у форматі країн СНД, висловитися з найбільш важливих питань, а також намагатися прийти до спільного знаменника". Він запропонував обговорити механізми активізації економічної співпраці у рамках СНД, спільні проєкти розвитку транспортної і туристичної інфраструктур, деякі питання розвитку Криму.

Президент Росії Д. Медведєв від імені присутніх привітав В. Януковича з 60-річчям. „Я сподіваюсь, що під Вашим керівництвом Україна розвиватиметься як стабільна, процвітаюча, сильна держава, яка має надійних партнерів. Таких, як усі присутні за цим столом", – сказав він.

До 60-річчя з дня народження В. Януковича Митрополит Київський і всієї України Володимир (Сабодан) нагородив його вищою нагородою Української Православної Церкви Московського патріярхату – відзнакою Предстоятеля УПЦ число 001, особисто привітав В. Януковича і подарував йому ікону Спасителя. *(Офіційне інтернет-представництво Президента України, УНІАН)*

Заява Українсько-американської комісії зі стратегічного партнерства

Нижче подаємо отриманий від Посольства України в США текст спільної заяви другого засідання Українсько-американської комісії стратегічного партнерства, яке відбулося в Києві 2 липня. Засідання згаданої комісії відбулося під час візити до Києва секретаря Державного департаменту США Гіларі Клінтон.

Міністер закордонних справ України Костянтин Грищенко та Державний секретар США Гіларі Клінтон зустрілись 2 липня у Києві та очолили друге засідання Українсько-американської комісії зі стратегічного партнерства. Вони ще раз підтвердили, що співробітництво між двома країнами базується на спільних інтересах та цінностях, що поділяють обидві сторони, як це відображено у Хартії про стратегічне партнерство „Україна-США", зокрема на демократії, економічній свободі та процвітанні, безпеці та територіяльній цілісності, енерґетичній безпеці, співпраці у сфері оборони, верховенстві права та міжлюдських контактів. З метою використання всього потенціялу партнерства К. Грищенко та Г. Клінтон вирішили розширити співпрацю з широкого спектру взаємних пріоритетів. Вони домовились заснувати у рамках Комісії три нові групи з питань мирної атомної енерґетики, політичного діялогу та верховенства права, науки і технологій, вивчити шляхи розширення міжлюдських контактів.

Одноденне засідання Комісії зі стратегічного партнерства включало низку питань, що відображають ширину та глибину двосторонніх взаємин: стабілізація економіки, енерґетика, зовнішня політика, оборона та безпека, демократія та верховенство права, ядерна безпека та нерозповсюдження озброєнь.

Україна та США продовжуватимуть діялог щодо подолання наслідків ґльобальної фінансової кризи з урахуванням вислідів нещодавніх зустрічей „Великої вісімки" та „Великої двадцятки". США підтримують системні реформи в Україні, а також співпрацю України з Міжнародним валютним фондом. Обидві сторони визнали потенціял зростання двосторонньої торгівлі та інвестицій, та, у цьому зв'язку, погодились з необхідністю відновлення зусиль, спрямованих на покращення торговельного та інвестиційного клімату та подолання корупції. Обговорювалось також критично важливе питання енерґетики, зокрема модернізації газотранспортного сектору України. Україна визнала важливість підвищення енерґоефективности споживання – тоді, як вона намагається розширити внутрішнє виробництво. Були обговорені перспективи розвитку звичайних та нетрадиційних енерґоресурсів.

Україна ще раз підтвердила свою мету євро-

(Закінчення на стор. 3)

Міністер закордонних справ України Костянтин Грищенко та Державний секретар США Гіларі Клінтон під час зустрічі 2 липня у Києві.
Фото: Державний департамент США

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В Україні почався „Сі бріз 2010“

КИЇВ. — 12 липня розпочалися чергові українсько-американські багатонаціональні миротворчі військово-морські навчання „Сі бріз“. Рішення про їхнє проведення ухвалив ще попередній Президент Віктор Ющенко, а відповідний закон про допуск чужоземних військ ухвалила наприкінці травня нинішня Верховна Рада України. Цьогорічний „Сі бріз“ триватиме до 23 липня. Його тема: „Плянування та проведення міжнародної антипіратської акції“. У навчаннях, окрім військовослужбовців України та США, братимуть участь представники Азербайджану, Бельгії, Німеччини, Греції, Грузії, Данії, Молдови, Польщі, Туреччини і Швеції та військовий спостерігач від Австрії, майже 30 бойових кораблів та катерів, 12 одиниць авіяційної техніки. За оцінками експертів, це будуть наймаштабніші за останні роки військові багатонаціональні навчання на території України. Проти проведення цих навчань виступили фракція комуністів у Верховній Раді України і комуністи, вітренківці та група „Російська єдність“ у кримському парляменті. У квітні і травні Одеська обласна рада і Верховна Рада Криму, контрольовані „реґіоналами“, ухвалили заклики до Президента Віктора Януковича взагалі не проводити ці навчання в Україні. Українсько-американські навчання серії „Сі Бріз“ проводяться з 1997 року і започатковані з метою підвищення бойової готовности Військово-Морських Сил України на двохсторонній основі з США, але є відкритими для інших країн. Практично одразу від участи в них відмовилася Росія. У 2006 і 2008 роках навчання були зірвані проросійськими силами в Криму та у Верховній Раді України. *(Бі-Бі-Сі)*

Ухвалено новий закон про шкільну освіту

КИЇВ. — Верховна Рада 7 липня ухвалила новий закон про шкільну освіту, яким повернула 11-річну систему навчання у школах. Депутати від опозиції стверджують, що це відбулося з порушенням процедури і виключно з політичних мотивів. Запровадження 12-річної системи середньої освіти було заплановане ще 1999 року і передбачало наближення української системи освіти до европейських стандартів. Однак, новий міністер освіти та науки Дмитро Табачник заявив, що для втілення цих плянів бракує „достатньої кількости кадрів та ресурсів“. Тим часом голова підкомітету парляментського комітету з освіти Олесь Доній сказав, що, голосуючи за 11-річну освіту, уряд і депутати лише скопіювали освітню систему Росії, Білорусі та Казахстану. О. Доній не виключив, що, попри запевнення міністра, „ціла реформа насправді була зроблена заради видання спільного з Росією підручника історії“. Запровадження нової системи освіти передбачає, що діти віком п’ять років мають обов’язково відвідувати дитячі садки перед вступом до школи. Голова парляментського підкомітету з базової освіти Леся Оробець наголосила, що це порушення конституційного права громадян на вільний вибір. Вона не виключила, що через брак місць у садках батьки будуть змушені давати хабарі за отримання фіктивних довідок про відвідання дошкільних закладів. *(„Німецька хвиля“)*

Українське жіноче об’єднання ім. Ольги Басараб

КИЇВ. — 26 червня відбулися збори засновників Українського жіночого об’єднання (УЖО) ім. Ольги Басараб, яке заснували членкині та прихильниці Організації Українських Націоналістів (державників). Свою місію представники УЖО бачать у збереженні пам’яті О. Басараб, відродженні та збереженні національних традицій, захисті української мови, відновленні історичної пам’яті, вихованні молоді, вирішенні проблем жінок, захисті довкілля. Діяльність УЖО ім. О. Басараб не обмежиться лише столицею. У плянах – створення всеукраїнської дієвої організації, яка активно співпрацюватиме з закордонними українськими жіночими організаціями. Учасники зборів прийняли Статут УЖО ім. О. Басараб і обрали керівні органи. Головою обрано Наталію Недошитко. (*Прес-служба УЖО ім. О. Басараб)*

В. Янукович затвердив новий склад Комітету Шевченківської премії

КИЇВ. — Президент України Віктор Янукович 12 липня затвердив новий персональний склад Комітету Національної премії України ім. Тараса Шевченка. Голові комітету Борисові Олійникові доручено впродовж двох тижнів подати пропозиції щодо удосконалення праці цієї структури та процедури присудження Національної премії. До складу комітету увійшли: Вікторія Костюченко – заступник голови; Роман Балаян – кінорежисер; Олег Вергеліс – журналіст; Ганна Веселовська – театрознавець, доктор мистецтвознавства; Василь Ґерасим’юк – поет; Віктор Гуцал – дириґент; Іван Драч – поет; Дмитро Іванов – поет; Олександер Івахненко – художник; Тетяна Кара-Васильєва – мистецтвознавець, доктор мистецтвознавства; Віктор Ковтун – художник; Богдан Козак – актор; Анатолій Мельник – художник, директор Національного художнього музею України; Володимир Мельниченко – літературознавець; Вадим Писарєв – хореограф, Народний артист України; Євген Савчук – дириґент; Олександер Сизоненко – письменник; Володимир Сіренко – дириґент; Мирослав Скорик – композитор; Євген Станкович – композитор; Марія Стеф’юк – співачка; Богдан Ступка – актор; Дмитро Стус – старший науковий співробітник Інституту літератури ім. Тараса Шевченка Національної Академії Наук України; Сергій Якутович – художник. Усі, крім В. Костюченко, – за згодою. *(УНІАН)*

Обрано нового голову Конституційного суду

КИЇВ. — Новим головою Конституційного суду України став Анатолій Головін. Його обрали 12 липня на спеціяльному пленарному засіданні Конституційного суду. Ще до призначення А. Головіна опоненти чинної влади називали його „фаворитом президентської команди“ і наголошували на його високих можливостях стати керівником Конституційного суду через приналежність до донецького реґіону. Оглядачі також звертають увагу на те, що більшість своєї кар’єри А. Головін працював в органах державної безпеки, з 1979-го до 2005 року. Членом Конституційного суду А. Головін став у 2006 році, тобто за часів президентства Віктора Ющенка. До цього кілька років працював заступником Генерального прокурора, начальником головного управління військових прокуратур, через що оглядачі кажуть про зв’язки нового голови Конституційного суду з Генеральним прокурором Олександром Медведьком. Конституційний суд останнім часом звинувачували у політичній заанґажованості. Найсуперечливіше рішення Конституційного суду останнього часу – про фактичну леґітимізацію правлячої коаліції. Хоча Конституція передбачає норму, відповідно до якої коаліція у парляменті формується лише з фракцій, Конституційний суд визнав, що окремі депутати мають право входити до складу коаліції. Таке рішення поклало початок виходу з фракцій бльоку Юлії Тимошенко та „Наша Україна-Народна самооборона“ депутатів і приєднання їх до пропрезидентської більшости. Через залежність суддів у юридичному товаристві навіть лунали пропозиції ліквідувати Конституційний суд, передавши його повноваження Верховному судові України. *(Бі-Бі-Сі)*

Народні депутати відмовилися обмежити свої повноваження

КИЇВ. — Народні депутати не підтримали поправки до законопроєкту „Про всеукраїнський референдум“, які звужують повноваження парляменту. Ці поправки запропонував внести у проєкт закону народний депутат Дмитро Шпенов (фракція Партії Реґіонів). Однією з цих поправок пропонувалося встановити, що на законодавчий референдум може виноситись питання щодо прийняття чи скасування закону України, а також щодо втрати чинности чи визнання не чинним закону України. Народні депутати відхили цю пропозицію. Також вони не погодилися з однією поправкою депутата Д. Шпенова, якою передбачалося, що закони, в тому числі щодо внесення змін до Конституції, рішення стосовно якого було прийнято на всеукраїнському референдумі, можуть бути змінені, скасовані, визнані такими, що втратили чинність, або визнані не чинними на всеукраїнському референдумі, а Верховною Радою – не раніше як через п’яти років після офіційного оголошення результатів відповідного всеукраїнського референдуму. За підтримку таких поправок не голосували не тільки народні депутати з опозиційних фракцій, але й депутати з фракцій Комуністичної партії України та Бльоку Володимира Литвина. *(УНІАН)*

Н. Шуфрича звільнили з посади міністра надзвичайних ситуацій

КИЇВ. — 10 липня Верховна Рада звільнила Нестора Шуфрича з посади міністра з питань надзвичайних ситуацій і захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи „у зв’язку з переходом на іншу роботу“. Проєкт постанови про його звільнення з таким формулюванням подав того ж дня до парляменту Кабінет міністрів. Пізніше на сайті Президента з’явився указ про призначення Н. Шуфрича заступником секретаря Ради національної безпеки і оборони. Народний депутат від Бльоку Юлії Тимошенко Сергій Міщенко, коментуючи журналістам це звільнення, висловив думку, що посаду міністра з надзвичайних ситуацій „готують для когось“ як „хабар“, „щоб невеличка, але горда група з однієї з фракцій увійшла в коаліцію“. При цьому він висловив припущення, що це буде група депутатів, наближена до Віктора Балоги, голови партії „Єдиний центр“ і колишнього голови Секретаріяту Президента за часів Віктора Ющенка, який також уже бував у 2005–2006 роках міністром з надзвичайних ситуацій. Народний депутат від Комуністичної партії України Євген Царьков заявив журналістам, що нового міністра призначать за квотою Партії Реґіонів. *(Радіо „Свобода“)*

Депутати закріпили кордон з Росією

КИЇВ. — Верховна Рада 8 липня ратифікувала угоду про демаркацію українсько-російського державного кордону. За відповідне рішення проголосували 347 депутатів. Ця угода була підписана 17 травня в Києві в рамках офіційної візити до України Президента Росії Дмитра Медведєва. (*„Українська правда“)*

Ізраїль вперше видав Україні свого громадянина

КИЇВ. — Громадянина Ізраїлю, якого звинувачують у вбивстві дніпропетровського міліціонера, видали в Україну. За інформацією, яку поширила прес-служба Генеральної прокуратури України, видання громадянина Україні є першою екстрадицією з Ізраїлю в історії українсько-ізраїльських взаємин. Громадянина Ізраїлю розшукували у зв’язку з звинуваченням в умисному вбивстві працівника міліції, вчиненому в 1997 році в Дніпропетровську. Як зазначили в Генпрокуратурі, процес екстрадиції громадянина ускладнював застереженням Ізраїлю: держава не погоджувалась дати згоду на екстрадицію, доки в суді Ізраїлю не буде доведено, що існують достатні підстави для притягнення його до відповідальности. Остаточне рішення ухвалив Суд вищої справедливости Ізраїлю. *(Радіо „Свобода“)*

За рік в Україні „зникло“ понад 1,000 мільйонерів

КИЇВ. — У 2009 році свої мільйонні доходи задекларували 6,155 громадян, що на 1,260 осіб менше, ніж у 2008 році, повідомив директор департаменту оподаткування фізичних осіб Державної податкової адміністрації України Степан Дусяк 7 липня. За його словами, в основному доходи українських мільйонерів одержані від інвестиційної діяльности. Найбільша кількість таких громадян – в Києві, Донецьку, Дніпропетровську. „Мільярдні доходи за минулий рік не задекларував ніхто“, – зазначив С. Дусяк. *(УНІАН)*

Еспанія – чемпіон світу з футболу

ЙОГАНЕСБУРҐ, Південно-Африканська Республіка. – 11 червня закінчився Чемпіонат світу 2010 року з футболу. Звання і чашу чемпіона виграла збірна Еспанії у фінальній грі з командою Голяндії. Вислід – 0:1. Долю гри вирішив єдиний ґоль Андреса Іньєсти на 116-ій хвилині. Гра була нервовою: головний арбітр зустрічі англієць Ґовард Веб показав 13 жовтих і одну червону картки, а Джона Гейтінґа на 110-ій хвилині видалив з поля за затримку гравця, який виходив один на один з воротарем еспанців.

Еспанія вперше в історії чемпіонатів світу стала переможцем. Для голяндців срібні медалі – не новина: у 1974 і 1978 роках, вийшовши у фінал, вони програвали вирішальну зустріч Німеччині та Арґентині. Бронзові медалі здобула збірна Німеччини, яка перемогла команду Уруґваю.

Найкращими гравцями чемпіонату світу стали Дієґо Форлан (Уруґвай), Веслі Снайдер (Голяндія), Давид Вілья (Еспанія), Томас Мюлер (Німеччина) – у кожного по п'ять забитих м'ячів. Еспанець Ікер Касільяс отримав офіційне визнання як найкращий воротар турніру.

Всі пляни команди Великобританії зіпсувала неймовірна за банальністю помилка воротаря Роберта Ґріна у грі з комадною США – після удару Клінта Демпсі воротар вже мав м'яч у своїх руках, але випустив його з рукавиці, і м'яч повільно закотився у ворота. Помилка Р. Ґріна вартувала збірній Англії першого місця в групі змагань, а для самого воротаря стала крапкою в його південноафриканській подорожі.

Найдраматичніший карний удар чемпіонату стався у грі Уруґваю і Ґани. На 120-ій хвилині зустрічі Луїс Суарес (Уруґвай) рукою виніс м'яч з лінії воріт, а Асамоа Ґьян не забив призначений карний – м'яч влучив у поперечку. Ґана на останній хвилині гри не змогла, вперше в історії місцевих збірних, потрапити до півфіналу.

Не все гаразд було з суддівством. Суддя Коман Кулібалі з Малі скасував кришталево чистий ґоль в грі Словенії з США. Під час гри Арґентини з Мехіко Роберто Розеті не помітив метровий „офсайд", коли Карлос Тевес забив перший ґоль команді Мехіко. А Хорхе Ларіонда у змаганні Німеччини з Англією не зарахував ґоль, насправді забитий у ворота німців.

Тим часом у Києві презентували емблему міста на чемпіонаті Европи з футболу 2012 року. На емблемі зображений відомий пам'ятник засновникам міста. Також біля Золотих воріт в столиці України створена квіткова клюмба з емблемою чемпіонату. На проведення змагань претендують Київ, Львів, Харків та Донецьк. *(„Чемпіон")*

Крейсер „Україна" позбавлено назви

Ракетний крейсер „Україна".
Фото: УНІАН

КИЇВ. – 6 липня Верховна Рада України скасувала надання назви „Україна" ракетному крейсерові, який будують у Миколаєві. Ініціятором проєкту постанови виступив Кабінет міністрів. Наприкінці червня уряд України запропонував Росії забезпечити добудову ракетного крейсера „Україна", який може увійти до складу Військово-морських сил (ВМФ) Росії.

Президенти України і Росії ще 17 травня домовилися про добудову крейсера. Пізніше прем'єр-міністер Росії Володимир Путін заявив про можливу передислокацію недобудованого крейсера на суднобудівний завод у Северодвінську.

Колишній командувач Чорноморської фльоти Росії адмірал Володимир Комоєдов сказав: „За своєю потужністю та призначенням цей корабель повинен бути на Північній фльоті в складі багатоцільової ударної групи, призначеної для боротьби з авіоносцями, разом з ракетним крейсером „Устинов" і важким атомним ракетним крейсером „Петро Великий".

Ракетний крейсер „Україна" був закладений на Миколаївському суднобудівному заводі в 1984 році, у 1990 році був спущений на воду, але в 1996 році його добудова була припинена у зв'язку з відсутністю фінансування.

На різних етапах у числі потенційних покупців крейсера розглядалися Росія, Китай, Індія.

Навесні 2010 року член комітету Державної думи Росії з оборони Михайло Ненашев заявив, що крейсер „Україна" може увійти до складу ВМФ Росії. „Нова угода між Україною та Росією щодо фльоти відкриває дорогу конкретній домовленості щодо добудови цього корабля і передання його Росії", – сказав він. *(„Інтерфакс")*

Заява...

(Закінчення зі стор. 1)

пейської інтеґрації, і США привітали просування переговорного процесу щодо нової угоди про асоціяцію України з ЕС. Дві сторони обговорили майбутнє европейської безпеки та шляхи її зміцнення. Обидві сторони погодились, що безпека Европи повинна бути неподільною та не повинна створювати нових розподільчих ліній серед партнерів та сусідів. Україна та США подвоять зусилля, спрямовані на вреґулювання придністровського конфлікту шляхом переговорів у форматі „5+2".

Обидві сторони з задоволенням відзначили пляноване збільшення контактів цього року у сфері оборони, особливо спільні навчання „Сі Бриз" та „Репід Трайдент".

Україна ще раз підтвердила, що існуюче партнерство з НАТО, зокрема у рамках річних національних програм, залишається серед її пріоритетів. США ще раз наголосили на своїй підтримці зусиль України з реформування та реструктуризації її Збройних сил та відзначили постійний внесок України у міжнародний мир та безпеку шляхом направлення своїх сил до Афганістану, Іраку та Косово. Україна та США домовились про подальші консультації щодо шляхів зміцнення реґіональної та ґльобальної безпеки шляхом спільних зусиль.

США привітали той факт, що президентські вибори в Україні були проведені відповідно до міжнародних стандартів.

Обидві сторони ще раз відзначили свою відданість спільним демократичним цінностям, зокрема у сфері свободи преси, вільних зібрань та судової незалежности.

Сторони обговорили дії з реалізації домовленостей, досягнутих двома президентами у ході зустрічі з питань ядерної безпеки, а саме рішення України позбутися всіх її запасів високозбагаченого урану до наступної зустрічі з питань ядерної безпеки, зокрема вивезення значної частини цих запасів цього року, а також необхідну технічну та фінансову підтримку з боку США для досягнення цієї мети. З метою модернізації атомної енерґетики України та диверсифікації постачання палива, обидві сторони домовились заснувати групу у рамках Комісії з тим, щоб розглядати подальші можливості співпраці у сфері мирної ядерної енерґетики. Обидві сторони також домовились продовжувати співпрацювати з питань ядерної безпеки, зокрема щодо приведення Чорнобильської атомної електростанції до безпечного стану. З наближенням 25-ої річниці Чорнобильської катастрофи Україна підкреслила значну важливість Міжнародної конференції щодо Чорнобилю, яку плянується провести у квітні 2011 року у Києві. Обидві сторони підтвердили важливість продовження міжнародної допомоги, зокрема внесків до Фонду „Укриття" з тим, щоб завершити проєкт його перетворення на екологічно безпечну систему.

Обидві сторони ще раз підтвердили спільне бачення світу без ядерної зброї та зобов'язались співпрацювати над запобіганням розповсюдження та здійсненням цілей зустрічі з питань ядерної безпеки щодо забезпечення надійного фізичного захисту всіх чутливих ядерних матеріялів. США визнали унікальний внесок України у справу ядерного роззброєння та підтвердили, що гарантії безпеки, закріплені у Будапештському меморандумі з Україною 5 грудня 1994 року, залишаються в силі.

Україна та США залишаються відданими своїм зобов'язанням щодо безпеки зберігання та знищення твердого ракетного палива МБР РС-22, які зберігаються у Павлограді, та спільно обговорюватимуть питання щодо того, як це зробити у оперативний, економічно обґрунтований та екологічно прийнятний спосіб.

К. Грищенко та Г. Клінтон очікують на подальше зміцнення стратегічного партнерства між США та Україною і проведення наступного засідання Комісії у Вашінґтоні.

Громада стала на захист парку в Харкові

Співробітники міліції намагаються приборкати захисників парку ім. Горького у Харкові.
Фото: УНІАН

ХАРКІВ. – 20 травня за розпорядженням міських властей в парку ім. Горького було розпочато вирубування дерев під приводом прокладання через парк дороги, покликаної розвантажити вуличний рух Харкова під час чемпіонату світу з копаного м'яча Евро-2012.

Знищення парку викликало громадський спротив – у парку було встановлено близько 10 наметів, біля яких протягом доби чергують до 100 протестувальників. Водночас були висловлені звинувачення міських чиновників у здійсненні махінацій під прикриттям підготуванні до Евро-2012 і фальсифікації результатів громадських слухань. Виконуючий обов'язки посадника Харкова Генадій Кернес заявив, що будівництво дороги через парк триватиме.

6 липня у Харкові сталися сутички між захисниками парку і працівниками міліції, коли міліція зробила спробу розігнати людей, які протестували проти продовження робіт. Кілька активістів отримали за це грошові покарання, двоє засуджені на 15 діб арешту.

17 червня організація „Міжнародна амнестія" назвала засуджених Дениса Чернегу та Андрія Яворницького в'язнями совісти. Директор турніру Евро-2012 Мартін Кален звернувся до українського уряду з офіційним листом, у якому просив розібратися з ситуацією, що склалася навколо парку в Харкові. Він написав, що ситуація з вирубуванням парку отримала міжнародний розголос і може мати неґативний вплив на авторитет Евро-2012. *(УНІАН)*

Президент Б. Обама втрачає підтримку

ВАШІНҐТОН. — Висліди нового опитування громадської думки, проведеного спільно газетою „Вашінґтон пост" і мережею „ABC News", оприлюднені 13 липня, вказують на те, що майже шість з десяти американських виборців не вірять, що Президент Барак Обама здатний керувати країною. На початку свого президентства, приблизно півтора року тому, меншбільш шість з десяти американців висловили віру у здатність Б. Обами приймати рішення. Сувора оцінка президентства Б. Обами надійшла в час, коли він має справу зі збройними конфліктами за кордоном, високим безробіттям в країні, слабким біржевим і житловим ринком та кризою з виливом нафти в Мехіканській затоці. Висліди опитування вказують також на те, що лише 43 відс. виборців, включно з третиною демократів, схвалюють те, як Б. Обама веде справи, пов'язані з американською економікою, яка переживає кризу. *(„Голос Америки")*

Швайцарія не видаватиме режисера Р. Полянського

БЕРН, Швайцарія. — Офіційні органи у Швайцарії 13 липня вирішили не видавати кінорежисера Романа Полянського до США, де йому загрожувало покарання у зв'язку з справою, що тривала від 1977 року. Р. Полянський, якому виповнилося 76 років, перебував під домашнім арештом, очікуючи рішення у своєму помешканні у Швайцарії від грудня 2009 року. Екстрадиції кінорежисера вимагали судові органи у штаті Каліфорнія у зв'язку з звинуваченням його у статевих стосунках з неповнолітньою дівчиною, якій у той час було 13 років. Чільний представник Департаменту юстиції у Вашінґтоні сказав, що США „глибоко розчаровані" таким рішенням. Міністерство юстиції Швайцарії заявило, що таке рішення ухвалене, оскільки не можна з повною впевненістю виключити можливість помилки у запиті про екстрадицію. Офіційний Берн також повідомив, під час прийняття рішення бралися до уваги швайцарські національні інтереси, і пересування Р. Полянського відтепер не обмежуються. *(Бі-Бі-Сі)*

Компанія БП поставила новий ковпак

ВЕНІС, Луїзіяна. — Нафтова компанія „Бритіш Петролійом" почала перевірку нового ковпака, який поставлено на пошкоджену свердловину на дні Мехіканської затоки. Протягом останніх трьох місяців з цієї свердловини вилилися мільйони барелів неочищеної нафти. 12 липня, після триденної складної акції, новий ковпак поставлено на свердловину, яка знаходиться понад півтора кілометра під поверхнею моря. Адмірал Берегової охорони Тад Ален, який очолює заходи уряду США у відповідь на кризу, заявив, що потрібно від шести годин до двох діб, щоб визначити, чи ковпак може витримати велике витікання нафти з підводної свердловини. Представники нафтової компанії БП кажуть, що коли прилади вказуватимуть на високий тиск нафти при виході з свердловини – це означатиме, що ковпак щільно закрив свердловину. Низький тиск вказував би на додаткове витікання у свердловині. *(„Голос Америки")*

Естонія запроваджує евро

ТАЛІН, Естонія. — Міністри фінансів Европейського союзу обговорюють останні подробиці щодо запровадження в обіг в Естонії евро і визначають обмінний курс европейської валюти. Після того, як економіка цієї маленької країни згорнулася на 14 відс., естонська влада вдалася до жорстких заходів економії, і тепер Естонія має найменший в Европейському союзі національний борг. Запровадження в Естонії евро сприйняли як гарну новину у сусідніх Литві та Латвії, які сподіваються приєднатися до спільної европейської валюти у 2014 році. Міністри фінансів ЕС мають по офіційно оголосити в Брюселі про запровадження евро в Естонії вже в січні. Вона тепер відповідає всім критеріям, необхідним для приєднання до еврозони, чого не можна сказати про ті країни, які вже мають в обігу спільну валюту. Перспектива зміни власної валюти на европейську вже пожвавила закордонні інвестиції в естонську економіку і допомогла зменшити рівень безробіття. *(Бі-Бі-Сі)*

США і Росія „обмінялися" шпигунами

НЮ-ЙОРК – Шпигунська саґа XXI ст., яка нагадала „холодну війну", завершилася у Відні обміном між США й Росією. Два літаки привезли туди з Ню-Йорку 10 депортованих аґентів Російської служби зовнішньої розвідки, а з Москви – чотирьох в'язнів, засуджених за звинуваченням у шпигунстві на користь Заходу. Викриті аґенти життям не ризикували. Їх заслали до Америки понад 10 років тому в ролі так званих „кротів" з завданням „американізуватися" і заводити знайомства у політичних і ділових колах. Лише перед федеральним суддею у Манґетені вони назвали свої справжні імена. Подружжя Ричард і Синтія Мерфі – це Володимир і Лідія Ґурьєви, Патріша Мілс – Наталя Переверзєва, Хуан Лазаро – Михайло Васенков, Доналд Гетфілд – Андрій Безруков, Майкл Зотолі – Михайло Куцик, і так далі. Щоправда, перуанка Вікі Пелаєс не ховала свого прізвища і прокомуністичних переконань. Одинадцятому нелеґалові вдалося втекти. Суддя Кімба Вуд наказала депортувати всіх з довічною забороною повертатися до США. В. Пелаєс заявила, що не хоче мешкати у Москві, хоча їй пропонують дім і пенсію. Троє з тих, кого обміняла Росія на своїх шпигунів – колишні офіцери російської розвідки, засуджені за контакти з західніми колеґами, а найбільш відомий – четвертий, науковець Ігор Сутяґін, дослідник з академічного інституту вивчення США й Канади. І. Сутяґіна заарештували 1999 року за звинуваченням у зраді й шпигунстві за те, що він передавав інформацію про російські озброєння британській фірмі. Його засудили на 14 років, він до останньої хвилини не визнавав себе винним, стверджуючи, що не мав доступу до військових таємниць, а всі матеріяли брав з відкритої російської преси. Перед обміном І. Сутяґіна змусили підписати зізнання – така була передумова звільнення. Батько в'язня В'ячеслав Сутяґін сказав, що його син тяжко переживає те, що його підпис під брехливим звинуваченням був платнею за свободу.Втім, міжнародні правозахисні організації, які послідовно виступали на захист І. Сутяґіна, ніколи не ототожнювали його діяльності з шпигунством і завжди вважали вченого політичним в'язнем. *(Радіо „Свобода")*

На Багамах спіймали „Босоногого бандита"

КІНҐСТОН, Багами. — На Багамських островах 11 липня затримали 19-річного американця Колтона Гаріса-Мура, відомого тисячам його прихильників як „Босоногий бандит". Останні два роки він викрадав судна, літаки і авта, успішно ховаючись від поліції. Якщо жертви молодого розбійника і поліція задоволені тим, що позбулися головного болю, то десятки тисяч фанатів „народного героя XXI ст." щиро журяться і вимагають випустити К. Мура на волю. Прізвисько „Босоногий бандит" він отримав за свою пристрасть скоювати злочини, не надягаючи взуття. Його фірмовим знаком стали відбитки або схематичні зображення стоп на місці злочину. Так, наприклад, в лютому цього року К. Мур, пограбувавши харчеву крамницю у Вашінґтоні, вирішив подражнити поліцію, і намалював на стінах крейдою сліди босих ніг. За свою недовгу злочинну кар'єру американському підліткові вдалося викрасти принаймні п'ять літаків. Водити повітряні судна „Босоногий бандит" навчився, граючи в комп'ютерні ігри. Ліцензії на керування літаками він не мав. У більшості випадків викрадені літаки незабаром виявлялися розбитими. *(„Газета по українськи")*

В Уґанді загинули 64 вболівальники футболу

КАМПАЛА, Уґанда. — Щонайменше 64 особи стали жертвами двох вибухів, що сталися 11 липня в столиці Уґанди – Кампалі під час трансляції фіналу копаного м'яча Чемпіонату світу-2010, а ще 65 були поранені. Про характер вибухів поки мало відомо, правоохоронні органи лише повідомляють, що один з вибухових пристроїв спрацював у клюбі з раґбі, другий – у ресторані, в той час, коли вболівальники стежили за фінальною грою чемпіонату. Серед загиблих – громадянин США, цю інформацію підтвердило американське посольство в Уґанді. На думку поліцейських, за нападами стоять ісламісти з угруповання „Аль-Шабаб", що базується в Сомалі. З боку бойовиків з Сомалі вже лунали погрози напасти на Кампалу: в столиці Сомалі Маґадішу для захисту перехідного уряду країни розквартировані війська з Уґанди, які нерідко вступають у бій з радикальними ісламістами. Глава „Аль-Шабаб" заявив,: „Уґанда – один з наших ворогів. Все, від чого вони ридають, нас радує". Разом з тим він відмовився потвердити повідомлення про те, що за вибухами стоїть його організація. Метою нападу на ресторан були представники чужоземних діяспор. Президент США Барак Обама назвав ці вибухи „мерзенними і боягузливими". Держсекретар США Гіларі Клінтон заявила, що американський уряд буде працювати з урядом Уґанди з тим, щоб притягнути до відповідальности тих, хто вчинив цей злочин. *(Бі-Бі-Сі)*

В Італії журналісти протестують проти нового закону

РИМ. — В Італії 9 липня відбувся національний страйк журналістів, який вони назвали днем „кричущої німоти": мовчали газети та журнали, Інтернет-портали та прес-служби, радіо та телебачення. Страйк оголошений Національною федерацією італійської преси разом з Орденом журналістів, і в ньому брали участь як штатні працівники засобів масової інформації (ЗМІ), так і більшість позаштатних авторів італійських видань. Єдині новинні випуски, які з'являлись в етері – це повідомлення про перебіг переговорів з владою щодо цієї теми або інформація про надзвичайно важливі події. Таким чином представники ЗМІ протестують проти законопроєкту уряду Сильвіо Берлусконі, який, за їх словами, серйозно обмежує свободу слова. „Це протест, який перетворюється на одноденне „мовчання", щоб підкреслити щоденні замовчування, що виникнуть у разі прийняття норм за бажанням уряду та правлячої більшости", – йдеться у повідомленні Національної федерації італійської преси. Цей законопроєкт впроваджує великі кари для авторів та видавців за оприлюднення хроніки судових справ та матеріялів слідства до перших слухань. Це означає, що суспільство дізнаватиметься про випадки корупції, махінацій та інших зловживань з запізненням приблизно у два роки, кажуть журналісти. А це вже порушення права громадянина знати, кого він вибирає чи вибрав на певну посаду, наголошують вони. Якщо ж законопроєкт буде ухвалений таким, як він є, то журналісти звернуться до Страсбурзького суду з прав людини. *(„Німецька хвиля")*

У Норвегії заарештували трьох членів „Аль-Кайди"

ОСЛО, Норвегія. — Поліція Норвегії 8 липня заарештувала трьох членів міжнародної терористичної мережі „Аль-Кайда" за підозрою в підготуванні серії терактів. Представники служб безпеки Норвегії та США стежили за підозрюваними понад рік. За даними слідства, можливі теракти повинні були стати аналогом серії вибухів у метро Ню-Йорку, яким запобігли на стадії підгототування завдяки зусиллям Федерального бюра розслідувань у вересні 2009 року. Поки незрозуміло, які саме цілі заарештовані вибрали для терористичних атак у Норвегії, але поліція зазначає, що вони намагалися виготовити вибухові пристрої з перекису водню. Спецслужби вважають, що за підготуванням терактів у Норвегії та США стоять одні й ті ж ватажки „Аль-Кайди". Наприкінці червня глава американського розвідувального відомства Леон Панета заявив, що в період з 2001 року Центральне розвідувальне управління знищило або захопило щонайменше половину керівництва „Аль-Кайди". *(„Кореспондент")*

ЛЕКЦІЇ ІСТОРІЇ

Европейський провідник, який цінував українців

Перший Президент незалежної Чехословаччини, людина-леґенда Томаш Ґарріґ Масарик був людиною, яку шанувала вся Европа, яка передбачила европейське майбутнє, людина, яка не раз дивилася смерті в очі і була засуджена до страти.

Народився Т. Масарик 7 березня 1850 року в селі Годонін в Моравії, у змішаній словацько-німецькій родині. З малих літ тяжко працював і багато вчився. Закінчив два факультети Віденського університету і аспірантуру в Ляйпціґському університеті, з докторським ступенем. Одружився з американкою Шарлотою Ґарріґ, яка стала його помічницею на все життя. На знак великої любови до своєї дружини він взяв собі як друге ім'я – дівоче прізвище Ш. Ґарріґ.

Ставши політиком, керівником чеської Народної партії, Т. Масарик вважав, що, всі народи Европи мають право на самовизначення, і що саме малі країни в майбутньому повинні увійти в об'єднану Европу. Він захищав поневолені слов'янські народи Австро-Угорщини і за свою рішучу боротьбу проти влади був засуджений до страти за „державну зраду" і тому покинув Австро-Угорщину.

Під час Першої світової війни Т. Масарика, як і все чехословацьке підпілля, почав орієнтуватися на Антанту. При цьому рекомендував своїм землякам не орієнтуватися на Росію – через її політичну і економічну відсталість, хоч сам залишався русофілом.

Як відомо, в ході Першої світової війни близько 100 тис. чехів і словаків опинилися в російському полоні. Крім того, у висліді переселенської політики, в Україні, зокрема на Волині, Київщині та Полтавщині, проживало понад 75 тис. чехів, які з радістю вступали в Чеський леґіон, що виступив проти Австро-Угорщини.

Восени 1917 року Т. Масарик прибув до Києва, до чеських леґіонерів. Там виник Національний комітет – як представництво Чеської народної ради. Чехи і словаки рвалися додому, але оскільки не змогли перейти лінію фронту, то завдяки старанням Т. Масарика було створено Чехословацький корпус, який у битві під Зборовим розбив австрійців. Чехи взяли в полон 62 офіцери, 3,130 вояків, захопили 15 гармат і чимало кулеметів, гвинтівок та боєприпасів.

Т. Масарик добре орієнтувався в ситуації на Україні, особливо – після особистого знайомства з українськими провідниками Михайлом Грушевським, Володимиром Винниченком та Симоном Петлюрою. На жаль, Т. Масарик не зміг повністю стати на бік українців, бо був вірним Антанті, тому й поставився негативно до ідеї незалежности України. Незважаючи на протилежні геополітичні орієнтації, Т. Масарик і Олександер Шульгін, що був міністром закордонних справ Української Народної Республіки, підписали угоду про умови перебування чехословацького леґіону в Україні.

Відтак, за вказівкою чеського політичного керівництва в Парижі, леґіон мав бути перекинутий через всю Росію у Владивосток, а далі – у США і Францію. Сталося це після підписання Брестського договору, після якого на Україну рушила німецько-австрійська армія. Над чехами нависла смертельна небезпека. Т. Масарик все життя пам'ятав, що уряд УНР озброїв леґіонерів українською зброєю і не вимагав здати її в часі від'їзду на російську територію, хоч ця зброя дуже потрібна була самим українцям.

Під час перебування леґіону в Україні Т. Масарик розгорнув широку діяльність в столиці УНР і по всій центральній Україні, часто виступаючи в Києві, Полонному, Борисполі. Майже всюди його супроводжував письменник Ярослав Гашек, що був тоді кореспондентом газети „Чехословак".

Українське керівництво шанувало Т. Масарика, він був частим гостем в будинку Центральної Ради.

Більшовицький переворот в Росії різко змінив ситуацію. Чехословацькі загони в лютому 1918 року поїздами рушили на Далекий Схід, а Т. Масарик все ще перебував в Україні і пережив захоплення Києва озвірілою більшовицькою ордою підполковника Михайла Муравйова. Коли ж чехи під Бахмачем зупинили німців, Т. Масарик покинув Київ і через Москву, Сибір, Японію дістався до США. Тим часом чехословацький леґіон, після довгих митарств, прибув у Владивосток.

З розпадом Австро-Угорщини Чехословаччина стала незалежною країною, і 28 жовтня 1918 року Т. Масарик став першим її Президентом. За Сен-Жерменським договором, до ЧСР відійшло українське Закарпаття, з цим погодилася і Ліґа Націй.

В принципі заперечуючи геополітичну доцільність інкорпорування Закарпаття у склад Чехословаччини, мусимо визнати, що в політичному і етнокультурному пляні закарпатським українцям було набагато легше, ніж українцям у складі Польщі, Румунії чи Радянського Союзу.

З поразкою українських національно-визвольних змагань 1917-1921 років почалася досить масова еміґрація українського воїнства і нашої наукової та творчої інтеліґенції, і саме Президент Чехословаччини Т. Масарик, пам'ятаючи доброту і щирість українців, прийшов на допомогу нашим вигнанцям. За його наказом українцям були створені достойні умови, як інтерованим воякам. За 1919-1920 роки Чехословаччина дозволила в'їхати на її територію понад 20 тис. українців, окрім того, десятки тисяч їх перебували на території Чехословаччини ще до згаданих подій.

Президент Т. Масарик посприяв створенню українського дипломатичного представництво на чолі з послом Михайлом Славинським.

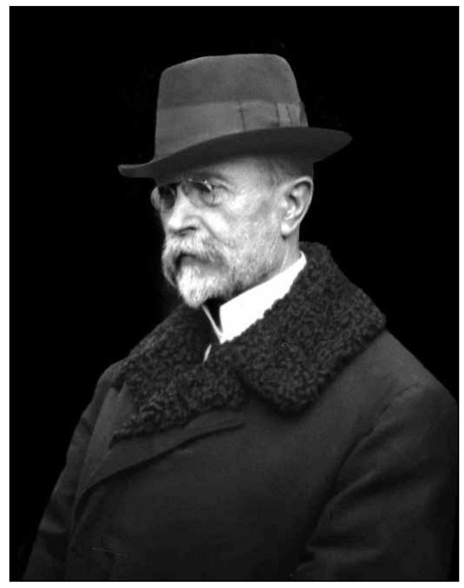
Ні одна країна Европи чи Америки не створила у цей час таких умов для українців-еміґрантів, як це зробила Чехословаччина в особі свого Президента Т. Масарика.

23 жовтня 1921 року в Празі було відкрито Український Вільний Університет – за взірцем знаменитого Карлового університету. Він мав два факультети: філософський та правничий, і в ньому працювали видатні українські вчені – Олександер Колесса, що став першим ректором УВУ, Степан Смаль-Стоцький, Степан Дністрянський, Іван Горбачевський, Володимир Старосольський, Дмитро Антонович, Михайло Лозинський та інші видатні професори. В 1923 році у Празі, при фінансовій допомозі Т. Масарика, було відкрито Педагогічний інститут ім. Михайла Драгоманова, а в 1922 році в Подебрадах – Українську Господарську Академію.

Великий гуманіст Т. Масарик підтримував теплі взаємини з Іваном Франком, М. Грушевським, С. Петлюрою, В. Винниченком, Лонґином Цегельським, Іваном Пулюєм та багатьма іншими українськими політичними, науковими та культурними діячами.

В Празі виходив журнал „Нова Україна", там творили Олександер Олесь, Олена Теліґа, Олесь Ольжич-Кандиба та інші письменники, мистці.

СРСР постійно чинив тиск на демократичну Чехословаччину і її президента, щоб він припинив приймати українських скитальців та підтримувати їх національно-культурне і політичне життя, але Т.

Томаш Ґарріґ Масарик

Масарик рішуче відкидав більшовицькі домагання.

У грудні 1935 року Президент Т. Масарик, у зв'язку з важкою хворобою, зрікся президентського крісла на користь Едуарда Бенеша, а 14 вересня 1937 року перестало битися серце великого президента.

В Ужгороді Т. Масарикові вдячні закарпатці поставили пам'ятник. У Львові на його честь названо вулицю та школу, де теж встановлено пам'ятник Т. Ґ. Масарикові.

Ігор Федик,
науковий співробітник Центру досліджень визвольного руху,
Львів

Уточнення

У підзаголовку до статті „Незабутній період святішого Мстислава І" має бути: „До 20-ої річниці обрання Митрополита Мстислава Патріярхом УАПЦ".

НА ТЕМИ ДНЯ

Замах на Президента...

Мабуть, ті з наших читачів, котрі пильно стежать за розвитком подій в Україні і читали нісенітниці про загрози для життя Президента Віктора Януковича, дивуються, чому у заголовкові цього коментаря слово „замах" не взято у знаки наведення – адже ж насправді нічого подібного не було, якщо не вважати івано-франківського яйця в революційному 2004 році.

Ні, замах був і є далі. Тільки не з боку українських „екстремістів" чи „фундаменталістів", яких треба шукати вдень зі свічкою в руках, а з боку самої Служби безпеки України – служби, котра з приходом нового її голови Валерія Хорошковського становить серйозну небезпеку для Української держави. Плян далекосяжний: використовуючи не надто хоробру вдачу В. Януковича, виправдати повернення СБУ до тих зловісних часів, коли вона контролювала життя кожного українця. В страха очі великі – і Президент приймає інтриґу глави СБУ за чисту монету, й така ось діялектика: Леонід Кучма мав 40 особистих охоронців, Віктор Ющенко – 100, у В. Януковича ж їх, ні з того, ні з сього, стало 170.

Розрахунок досить примітивний, аби його тяжко було розвінчати перед суспільством, котре вже має певний демократичний досвід. Ось висновок журналіста Віктора Тимошенка: „Публічна декларація загроз Президентові Януковичеві – це тиск на главу держави. Головне – тримати Президента в страху, викликати болісні переживання, фобії і дії, пов'язані з почуттям самозбереження. Страх смерти – найкращий інструмент паралізувати волю Президента в боротьбі з корупцією, організованою злочинністю, чиновницьким здирством... Публічні декларації про загрози життю Президента прямо пропорційні збільшенню бюджету на розширення спецслужб, на отримання високих військових звань, платень, пенсій, соціяльного забезпечення. Іншими словами, в Україні бажають повторити досвід сусідньої країни, в якій створено корпоративний, чекістський клан управління державою" (УНІАН, 17 червня).

Під зручним прикриттям міту про ймовірність замахів В. Янукович обставляє себе надійними людьми: за перших 100 днів президентства він прилаштував у коридорах влади рівно 100 своїх родичів.

Тема висмоктаної з пальця „небезпеки" вже стала предметом дотепних політичних жартів.. „Вікторе Федоровичу, – пише кореспондент київської російськомовної газети „Сеґодня" Євген Іхельзон, – я з Вами, я готовий загинути, захищаючи Ваше життя від злостивих опозиціонерів. Вони Ющенка труїли, а тепер за Вас хочуть узятися. Хоч я не можу затулити від вибуху Ваше тіло, бо не вдався зростом, але можу закликати таких же смілевих друзів, котрі готові за невелику платню бути з Вами поруч, помагати керувати державою...".

Але, мабуть, жартами обійтися не вдасться. Тенденція, якщо її не стримати і не перемогти, несе загрозу не лише демократичному розвиткові України, але й її державному суверенітетові. А вже разом з цим – і Президентові В. Януковичеві, якщо він не зрозуміє, кому вигідна маячня про „замахи" і хто та що за нею стоїть.

П. Ч.

Наріжний камінь незалежности

Верховна Рада вирішила провести 16 липня урочисте засідання з нагоди 20-річчя прийняття Декларації про державний суверенітет України, історичного документу, який став наріжним каменем української Незалежности.

14-15 травня 1990 року народні депутати Української РСР, які зібрались на свою першу сесію, отримали пакет підготовлених проєктів документів, один з яких називався Декларація про державний суверенітет Української РСР, розроблений Центральним комітетом Комуністичної партії України. Невже комуністи й справді вели мову про незалежність? Цього не було. Компартія у 1990 році бачила тенденції, які стрімко розвивались в республіках СРСР – прагнення набуття та розширення власного суверенітету. Комуністи намагалися зберегти СРСР, тому в проєкті декларації передбачали так званий Союзний договір, за яким УРСР визначалася як „суверенна національна держава", яка не мала б власних збройних сил, не мала дипломатичних взаємин з країнами поза радянським бльоком, не мала права самостійно визначати соціяльний лад.

Але комуністи прорахувалися. Національно-орієнтовані депутати скористалися нагодою і фактично нав'язали затяжний процес обговорення цього важливого питання. Поступово навіть ті, хто не думав про жоден суверенітет, включилися в творення нового тексту уже справжньої Декларації.

Коли вже був готовий багато разів обговорений текст, в процес було введено комісію з питань законодавства та законности. В тексті, який мав бути винесений на голосування 16 липня, не було й згадки про СРСР, а юридичний зміст Декларації свідчив про однозначне проголошення державної незалежности України. Так комуністичний проєкт перетворився в реальний документ – Декларацію про державний суверенітет України.

Верховна Рада 16 липня 1990 року, виражаючи волю всього народу України, проголосила державний суверенітет України як „верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зв'язках". У прийнятій Декларації зазначалося, що „Україна як суверенна національна держава розвивається в існуючих кордонах на основі здійснення українською нацією свого невід'ємного права на самовизначення".

3 серпня 1990 року Верховна Рада Української РСР на основі Декларації про державний суверенітет України прийняла закон „Про економічну самостійність України", який визначав зміст, мету і основні принципи економічної самостійности України як суверенної держави.

25-28 жовтня 1990 року на своєму другому з'їзді Народний Рух України оголосив незалежність України своєю першочерговою метою. 17 березня 1991 року у 12 республіках, які ще перебували у складі СРСР, відбувся референдум щодо збереження колишнього Радянського Союзу. 80 відс. громадян в Україні проголосували за те, щоб Україна була суверенною державою у складі СРСР, як це було визначено у Декларації.

Коли у серпні 1991 року в Москві сталася спроба державного перевороту, Верховна Рада УРСР 24 серпня 1991 року проголосила створення самостійної української держави. 1 грудня 1991 року це її рішення схвалив всеукраїнський референдум. 28 червня 1996 року Верховна Рада України прийняла Конституцію України, яка законодавчо затвердила суверенітет Української держави.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041
e-mail: admin@svoboda-news.com
Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040
Fax: (973) 644-9510
e-mail: adukr@optonline.net
Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042
e-mail: subscription@svoboda-news.com

ЛИПЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Від прокомуністичного органу – до незалежної творчої спілки

Влітку 1934 року на першому Всеукраїнському з'їзді радянських письмеників, якиий відбувся 16 червня-12 серпня того року в Києві, була створена Спілка радянських письменників України (СРПУ) – складова частина Спілки письменників СРСР. Метою спілки було залучення письменників до активної участи в соціялістичному будівництві і повне підпорядкування політиці Комуністичної партії. В літературі був дозволений єдиний творчий метод – соціялістичний реалізм на засадах партійности.

Підставою для створення СРПУ була постанова Центрального комітету Комуністичної партії СРСР від 23 квітня 1932 року, згідно з якою було ліквідовано всі літературні організації, які існували в Україні. Спілку очолив Іван Кулик (Ізраїль Юделевич), пізніше розстріляний 10 жовтня 1937 року.

Страти незалежних письменників почалися значно раніше. Велику групу їх було розстріляно в грудні 1934 року, невдовзі після створення СРПУ. „Розстріляне відродження" – літературно-мистецьке покоління, яке дало високохудожні твори в літературі, музиці, театрі, мистецтві, було знищене тоталітарним режимом. Кульмінацією стали події 3 листопада 1937 року, коли у Соловецькому таборі особливого призначення було страчено понад 100 осіб представників української інтеліґенції – цвіту української нації.

Комуністична партія керувала письменниками через свій партійний комітет і органи державної безпеки. У 1971 році секретарем спілки було навіть „обрано" полковника КҐБ Івана Солдатенка.

На межі 1990-их Спілка письменників України стала центром національно-визвольної боротьби, у середовищі українського письменства започатковувалися Народний Рух України, „Просвіта", „Меморіял". Письменники були активними учасниками дій, спрямованих на здобуття незалежности України.

У листопаді 1996 року у Спілці стався розкол, група письменників вийшла з СПУ і утворила альтернативну Асоціяцію українських письменників (АУП), яка має за мету подолання структурно-ідеологічного змертвіння в письменницькому середовищі, що виникло через неспроможність керівництва СПУ реформувати засади Спілки письменників до рівня відповідності вимогам сучасної ситуації (як соціяльної, так і світоглядної). АУП проголосила своїми критеріями фаховість, відкритість світовим світоглядним та стильовим надбанням.

Першим президентом АУП було обрано Юрія Покальчука. З 1998 року виходить газета Асоціяції „Література плюс". У номінаціях сучасної поезії та прози книги письменників АУП посідали практично всі лавреатські місця.

Л. Хм.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Битва відбулася не під Жовтими Водами, а під Княжими Байраками

Минуло 362 роки з дня переможної битви українського народу під проводом Богдана Хмельницького у війні за визволення з-під польського колоніяльного гніту у травні 1648 року.

Новітні історіографи, зокрема доцент катедри історії Дніпропетровського національного університету ім. Олеся Гончара, лавреат премії ім. Дмитра Яворницького Іван Стороженко встановив, що перший етап цієї битви, а саме облога польського табору, проходив з 29 квітня до 15 травня на верхньому лівому розгалуженні Жовтої Ріки, який окреслюється сучасними селами Жовте, Пахарівка і Жовтоолександрівка. В селі Миролюбівка (Боголюбівка) поставили хрест. А село Жовте, де стояли тоді основні війська Б. Хмельницького, до цього часу адміністративно ділиться на сотні, а не вулиці: перша сотня, друга – до дев’ятої.

Другий, заключний етап битви – розгром польського війська – відбувся блискавично, 16 травня 1648 року. Під час виступу поляків паралельно балці Княжі Байраки у районі сучасних сіл Попельнасте, Грамівка та Григорівка. В останньому знаходився командний пункт Б. Хмельницького на завершальному етапі битви. І рівно 10 років тому на схилах Княжих Байраків нинішні потомки козаків спорудили пам’ятник – якраз на природному узвишші мальовничої околиці Жовтоолександрівки.

Отже, завершальний етап битви відбувся не під Жовтими Водами (однойменний населений пункт сучасну назву і статус міста отримав тільки у 1957 році, до цього він був селищем Жовта Ріка), а в урочищі Княжі Байраки. Тільки по прямій відстань між цими двома географічними координатами перевищує 50 кілометрів. І саме переможна битва у Княжих Байраках (у XIX ст. тут була однойменна козацька поштова станція) поклала початок становленню України як держави. Про це свідчить напис на пам’ятникові (ґраніт і бронза) скульптора В. Шульги й архітектора С. Жиляка: „На річці Жовті Води та біля балки Княжі Байраки – з 29 квітня по 16 травня 1648 року силами Війська Запорозького та з допомогою кримськотатарського війська, очолюваного Тугай-беєм, було розгромлено польську армію і покладено початок визвольній війні українського народу за встановлення своєї державности“.

Козаки П’ятихатського полку біля пам’ятника в селі Жовтоолександрівці. Фото: В’ячеслав Булава

Сам пам’ятник символізує союз між Б. Хмельницьким і кримським ханом Іслам-Гіреєм III, на основі якого в битві надали допомогу Війську Запорозькому кримськотатарські війська. Поєднання на полі бою української (козацької) піхоти з кримськотатарською кіннотою Тугай-бея стало вирішальним у забезпеченні перемоги української армії над польською.

Авторський задум вирішується з допомогою двох стел (червоний ґраніт), розташованих поряд на зрізаному у верхній частині насипу, що символізує давній (археологічний) зріз історичної події. Стели представляють народи й армії-союзниці. На лицьовому боці лівої викарбувано герб Б. Хмельницького, правої – роду Гіреїв. А на тильних – їхні зображення. Уздовж лівої грані стел, ширина і товщина яких майже півтора метра, з висоти кількох саженів спадає бронзовий рушник, на якому зображено покровительку запорізького козацтва – Богоматір Пресвяту Покрову.

Верхній кінець рушника з вершини української стели спадає в напрямку вершини кримськотараської і під впливом „вітру історії“ перетворюється на бойовий прапор. В орнамент нижньої його частини включено зображення „дерева життя“ (три гілочки), що означає зв’язок часів: минулого, сучасного та майбутнього.

Між стелами проростає паросток бронзової колони – символ пробудження національної самосвідомости українського народу.

Поряд зі спорудою – кам’яна криниця, що живить зелень тематично-рослинного ансамблю навколо пам’ятника. З його тильного боку на оглядовому майданчику розміщено три гарматифальконети, якими Б. Хмельницький почав битву. Ці історичні бронзові вироби тричі намагалися за безцінь здати в металобрухт, проте завдяки старанням громадськости і правоохоронних органів вони щоразу поверталися на своє місце.

В’ячеслав Булава,
П’ятихатки,
Дніпропетровська область

Америка стала нам близька

Це не фантастика, а прикра реальність сьогоднішньої України на прикладі одного з найбагатших її реґіонів: у майже мільйонному Кривому Розі реґулярно, вже чотири роки поспіль, виходить друком у світ лише одна газета виключно українською мовою – „Промінь Просвіти”. Та й то лише на громадських засадах.

Від квітня 2009 року криворізькі просвітяни не мають можливости розповідати про свою діяльність на хвилях місцевого державного телерадіооб’єднання, а редактора радіомовлення Олену Маковій (нашу просвітянку) ледве не звільнили (безпідставно і втретє) з праці. Добре, що суд захистив.

За таких умов кожна підтримка (чи то моральна, чи то матеріяльна) від наших друзів з української діяспори в США – на вагу золота. Тому просвітяни безмежно вдячні за допомогу Валентині Когут з її сестрами, Федорі Єфименко, Ользі і Петрові Матулам, парафіянам церкви св. Андрія, Олексієві Коноваловi і Василеві Станові.

Протягом двох останніх років В. Стан двічі надіслав пожертви, завдяки чому вдалося придбати сучасний диктофон та іншу техніку, а також заплатити місцевій друкарні за друкування газети „Промінь Просвіти”.

Друзів пізнаємо у біді, коли добре видно, де є правдивці і добрі люди.

Сергій Зінченко,
редактор газети
„Промінь Просвіти”,
Кривий Ріг

Потерпілі від повені чекають на допомогу

Внаслідок тривалих сильних дощів, що пройшли 22-29 червня в Чернівецькій області, сталося стихійне лихо. Підтоплено десятки населених пунктів, об’єктів соціяльної сфери, тисячі житлових будинків, зруйновані і пошкоджені автомобільні та залізничні мости. В зоні стихійного лиха опинилося близько 250 тис. осіб. Люди втратили своє майно, заощадження, не мають можливости придбати найнеобхідніші речі.

У цьому зв’язку до Посольства України в США звернувся голова Чернівецької обласної державної адміністрації Михайло Папаєв з проханням відгукнутися на спільну біду і, по можливості, організувати надання допомоги потерпілому населенню.

Допомогу можна складати через Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК), який видасть посвідку на суму пожертви для звільнення від податку. Всю допомогу ЗУАДК повністю доставить до відповідних офіційних чинників.

Чеки просимо виписувати на: UUARC-Bukovyna Flood Relief, 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111. Тел.: (215) 728-1630.

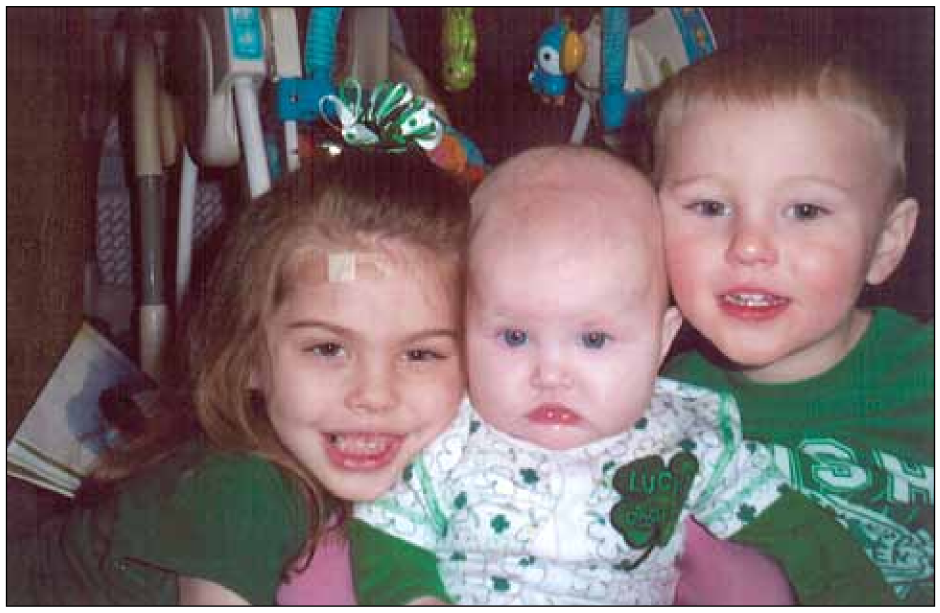
ЗУАДК

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени УНСоюзу

Емілі та Джесика Білинські, доні Карен і Володимира Білинських з Балдвінсвілу, Ню-Йорк, – нові члени 13-го Відділу УНСоюзу. Своїх доньок забезпечили батьки.

Юлія-Тереса Конвей (в центрі), доня Христини-Тереси Федорійчук і Даніела Конвея з Філядельфії — нова членка 162-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечили бабуся Йоланта-Тереса та дідусь Юрій Янковські. Іншою додатковою полісою її також забезпечила прабабуся Катерина Янковська. Сестричка Юлії-Тереси – Наталка і її братік Микола є також членами УНСоюзу.

Ешлі-Нікол Ґеренсер, доня Голі та Христофера Ґеренсерів з Напи, Каліфорнія, – нова членка 360-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечила бабуся Ґейл Ґеренсер (на фото).

Остап Головащенко, син Наталії та Віктора Головащенків з Кліфтон-Парку, Ню-Йорк, – новий член 13-го Відділу УНСоюзу. Свого сина забезпечили батьки.

Елена-Голіс Рамсдел, доня Сузан Кріді та Бруіна Дамсдела з Даблину, Огайо, – нова членка 253-го Відділу УНСоюзу. Свою праплемінницю забезпечила пратітка Маріяна Мисишин.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відбулися загальні збори Централі Українських Кооператив Америки

ЙОНКЕРС, Ню-Йорк. – В Домі української молоді 11-12 червня відбулися 29-ті річні загальні збори Централі Українських Кооператив Америки (ЦУКА). Близько 40 представників 15 українських кредитових спілок у США зібралися, щоб обговорити сучасний стан кредитівок і вибрати Раду директорів на чергову каденцію.

Гостей вітала кредитівка Спілки Української Молоді Америки (СУМА)-Йонкерс. У приміщенні кредитівки 10 червня, напередодні зборів, відбулося прийняття.

Збори 11 червня відкрив голова правління ЦУКА і президент Українсько-Американської Федеральної Кредитової Спілки „Самопоміч", Богдан Ватраль з Чикаго. Привіти учасникам склали голова Української Світової Кооперативної Ради Ігор Ляшок, президент кредитівки СУМА-Йонкерс Володимир Козіцький, президент Капелі бандуристів і член правління кредитівки „Будучність" Анатолій Мурга, голова Наукової фундації Українського Католицького Університету Олег Караван.

Посол Юрій Сергеєв вітає гостей бенкету. За столом зліва: Орися Бурдяк – президент ЦУКА, Роман Козіцький – ведучий; Євген Чолій – президент Світового Конґресу Українців, Андрій Горбачевський – голова дирекції Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА-Йонкерс, Владика Павло Хомницький, о. Пилип Виняр – канцлер Стемфордської єпархії, Богдан Ватраль – голова правління ЦУКА, Ігор Ляшок – голова Української Світової Кооперативної Ради.

У дальшій програмі були доповіді на економічні теми. Тун Ваї, головний економіст Національної Асоціяції Федеральних Кредитових Спілок США, розповів про сучасний стан економіки, Майкл Фрайзел, член правління Національної Адміністрації Кредитових Спілок, подав найновіші дані про стан кредитівок у США з точки зору державного реґулятора. Головний доповідач Євген Чолій, президент Світового Конґресу Українців (СКУ), розповів про діяльність СКУ у захисті національних інтересів українського народу та в розбудові зв'язків між українцями всього світу.

Увечорі відбувся бенкет, на якому присутніх привітали Владика Павло Хомницький – Єпарх Української католицької єпархії Стемфорду; консул України в Ню-Йорку Богдан Мовчан; Постійний представник України до ООН Посол Юрій Сергеєв, президент Українського Конґресового Комітету Америки Тамара Ґало-Олексій. Роман Лунь передав вітання від Василя Волги – голови Державної комісії з реґулювання ринків фінансових послуг.

Є. Чолій прочитав ключову промову, яку присутні вітали вставанням з місць, а опісля вручив від СКУ грамоти признання кредитівкам за їхній визначний вклад у працю СКУ. Нагороди отримали кредитівки в Ню-Йорку, Чикаґо, Йонкерсі, Філядельфії і Кліфтоні, Ню-Джерзі.

12 червня відбулися загальні збори, на яких члени правління і голови комітетів склали звіти. Голова правління Б. Ватраль і президент Орися Бурдяк подали статистичні дані про українські кредитівки у США. Станом на 31 грудня 2009 року активи 16 кредитівок, членів ЦУКА, дорівнювали 2.5 млрд. дол., а резерви й нерозділені прибутки нараховували 358 млн. дол. Членських депозитів у кредитівках було 1.9 млрд. дол. У 2009 році видано 1.5 млрд. дол. у позичках. 105,211 осіб є членами українських кредитівок у США, на 1,277 менше, ніж минулого року. Хоча у 2009 році економіка була в рецесії, українські кредитівки США виділили майже 4 млн. дол. на громадські потреби, своєю жертвеністю підкреслюючи важливість членства у кредитових спілках для збереження активности українського суспільства.

Темою річного календаря ЦУКА на 2010 рік були кольорові ілюстрації українських поштових марок і вони сподобалися членам. Видано понад 31 тис. календарів. За виготовлення календарів ЦУКА був відповідальний д-р Лев-Микола Григорчук, заступник голови правління кредитівки „Самопоміч" в Мишиґені.

Обрано Екзекутивний комітет: Б. Ватраль (Чикаґо) – голова; Л.-М. Григорчук (Мишиґен) і Степан Керда (Балтимор, Мериленд) – заступники; Маруся Колодій (Філядельфія) – секретар; Володимир Козіцький (СУМА-Йонкерс), Богдан Курчак (Ню-Йорк) і Валентин Поливко (Українська Національна Кредитівка, Ню-Йорк) – члени.

Члени Ради директорів: Яків Борсу (Парма, Огайо), Богдан Чепак (Клівленд), Андрій Дякун (Український народний дім, Бафало), Ярослав Федун (Ню-Джерзі), Андрій Якимович („Будучність", Мишиґен), Роман Комічак (Пітсбурґ), Василь Корнило (Рочестер), Юрій Педенко (Мінеаполіс) і Юрій Стахів (Ню-Інґланд).

До Ревізійної комісії обрано А. Якимовича („Будучність", Мишиґен), О. Каравана (Чикаго) і Богдана Савицького (Ню-Йорк). До складу Виборчої комісії увійшли Ярослав Федун (Ню-Джерзі), Орест Ліщинецький (Клівленд), Юрій Стахів (Ню-Інґланд) і Катерина Попович (Ню-Йорк). Члени Статутової комісії: Б. Курчак (Ню-Йорк), О. Ліщинецький (Клівленд) і Любомир Липецький (Мишиґен). До Страхового трасту увійшли: О. Бурдяк, С. Керда, М. Колодій, Б. Курчак, І. Ляшок, Іван Оліярчик і Ю. Стахів.

О. Бурдяк обрано президентом ЦУКА і Української коопертивної аґенції в Чикаґо. Працівники ЦУКА – Христина Пилипович і Ніна Бебко.

А. Якимович, фінансовий референт кредитівки „Будучність", запропонував делеґатам чергові річні збори ЦУКА скликати у Ворені, Мишиґен, щоб одночасно відсвяткувати 50-ліття Української кредитової спілки „Будучність".

Орися Бурдяк

Учасники загальних зборів Централі Українських Кооператив Америки.

Зустріч цікава, інформативна, але не без пристрастей

Степан Слуцький

НЮ–ЙОРК. – 20 червня в Українському Інституті Америки відбулася зустріч з представниками політичної опозиції в Україні – Послом Юрієм Щербаком, колишнім міністром закордонних справ України Послом Борисом Тарасюком та заступником генерального директора соціологічного Центру ім. Разумкова Валерієм Чалим. Вони приїхали до США на запрошення Американської Ради закордонної політики та Центру американсько-українських взаємин.

Україна сьогодні переживає непростий, тривожний час. Її стан погіршується ще й тим, що, на відміну від попередніх років, зацікавлення Україною ведучих гравців світової політики – США та Европейського союзу – значно зменшилося. З одного боку, в цих країнах своїх проблем, як ніколи раніше, багато, з іншого – теперішні антиукраїнські та антидемократичні клани прийшли до влади, використовуючи цілком демократичні інструменти. Проте вже перші кроки цієї влади показали її суть, зневаження нею Конституції, державних інтересів України, людських прав її громадян.

Ситуація критична. Небайдужі громадяни створили Комітет захисту України. Одним з її завдань є інформувати керівників інших держав про реальну політичну ситуацію в Україні, про тенденції, що мають місце в Україні, й загрози, які нависли над нею.

Крім зустрічей з американськими державними достойниками, авторитетні гості знайшли час і сили протягом трьох днів тричі зустрітися з українською громадою – у Випані (Ню-Джерзі), Філядельфії та Ню-Йорку.

Цікавою, жвавою та інформаційно насиченою була зустріч в Українському Інституті Америки.

Відкриваючи її у вщерть заповненій залі, модератор, директор Центру „США-Україна" Володимир Зарицький представив присутнім її учасників.

Кожен з виступів був інакшим: Б. Тарасюка – емоційним, Ю. Щербака – практичним, В. Чалого – прагматичним, але в кожному з них відчувалася тривога за майбутнє України, щире бажання зробити все можливе, щоб здобутки 19 років незалежности не були перекреслені ворогами Української держави. Водночас кожен з них висловлював надію, що сучасна „реґіональна" влада протримається недовго.

Після виступів присутні мали нагоду взяти участь у дискусії. Б. Тарасюк побудував свої відповіді за принципом „лекції й на підтримку БЮТ", приправлених низкою різких випадів проти Віктора Ющенка.

Зокрема він сказав: „...Щодо моєї особистої позиції – чому я відійшов від Віктора Ющенка. Тому що для мене Україна є понад усе, а не особисті амбіції і особисті образи, як у Віктора Ющенка. Проблема полягає в тому, що він забув про ту підтримку, яку йому забезпечили Юля Тимошенко і я та інші політики. Натомість він почав руйнувати демократичну коаліцію. В 2007 році було створено уряд демократичної коаліції на чолі з Юлею Тимошенко. В цей уряд, за наполяганням Віктора Ющенка, увійшло 50 відсотків його людей. Кого він казав, того Юлія Тимошенко і включила. Тим не менше це не завадило Вікторові Ющенкові атакувати цей уряд. Ви тоді заберіть своїх людей, дайте Юлії Тимошенко поставити своїх людей і критикуйте скільки завгодно. А як можна критикувати, якщо ти наполовину позбавив її можливости керувати урядом, а потім критикуєш її!?

Я особисто неодноразово говорив з Віктором Ющенко, звертав увагу на його помилки. Замість того, щоб розбудовувати державу, він паралізував демократичні сили... Зараз „Наша Україна-Народна самооборона" розколота щонайменше на сім-вісім сеґментів. Я не бачу особисто якоїсь можливости склеїти ситуацію...".

В. Чалий особливо докладно зупинився на питанні про діяльність опозиції і про головного її керівника – хто ним є? „...Я думаю, що всі повинні на практиці запропонувати свою альтернативу розвитку України. І Арсеній Яценюк, і Валентин Наливайченко, і Анатолій Гриценко, і Юлія Тимошенко повинні показати, що вони сильніші від інших опозиціонерів. Я певний, що у фракціях наступного парляменту будуть представлені і Юля Тимошенко, і Борис Тарасюк, Арсеній Яценюк та інші. Мені б хотілося, щоб там, нарешті, не було комуністів, які на словах виступають проти приватного капіталу, а на ділі ним підтримуються. Якщо буде такий склад парляменту, то можна сподіватися на якісну зміну ситуації.

Які дії ми проводимо в даний час? Коли нещодавно виникла проблема свободи слова, ми з Арсенієм Яценюком швидко підготували законопроєкт, внесли його в парлямент. Юля Тимошенко, до речі, його підтримала. І я сподіваюсь, що буде голосування в парляменті, і що Партія Реґіонів не зможе не проголосувати, якщо вона декларує демократичні стандарти й европейський вибір.

Є конкретні законопроєкти, конкретні пропозиції, альтернативна думка, аналіза ініціятив влади щодо податкового кодексу, але це ще не приймається, бо при владі одна група. Ми зараз багато чого напрацьовуємо, щоб потім не втратити час. Напрацьовується команда, напрацьовується програма реформ, для того, щоб потім робити швидко, не так, як ті 100 днів, які були практично втрачені сьогоднішньою владою.

Інше важливе питання: чому Захід змінив ставлення до України? Прикро, але сьогодні Україна не є пріоритетом у світі. Є інші країни, інші загрози. Триває також всесвітня економічна й фінансова криза, є кібернетичні загрози. Світ змінюється і показує, що він не є таким стабільним і мирним, як нам цього хочеться. Ми стоїмо насправді між дуже багатьма виборами. Подивіться, що робиться в Ірані, в Кореї, в Пакистані. А в Україні ситуація покищо стабільна й демократична. І таким чином Европа і Сполучені Штати заспокоїлися — мовляв, Україна розвивається, є демократичною країною. Але я думаю, що через той неґатив, що зараз спостерігається в Україні, увага до неї підвищиться".

Ю. Щербак передусім прокоментував тезу про те, що останні президентські вибори в Україні відбулися демократично. „А що далі сталося? Уявіть собі, обирається Президент США, якого підтримують менше 50 відсотків виборців, але далі після цього приїжджає, скажімо, президент Мексики, і на його вимогу порушується Конституція США, причому порушується грубо – говориться одне, а робиться друге, порушується федеральний закон, виконується програма іншої держави та змінюється на 180 градусів зовнішньо-політичний курс країни. Як це називається? Це демократія? Коли ми працювали, в тому числі ось тут сидить мій колеґа Валерій Кучинський, над визначенням евроатлантичного напрямку розвитку України, – то це хіба нам підказали американські імперіялісти? Це підказали інтереси національної безпеки України. Це протягом 10-12-15 років була доктрина нашої держави, яка дуже складно формувалася, а тепер хтось приходить і за п'ять хвилин міняє це, і заявляє, що ми, бачте, вже інша держава. Так же ж можна що завгодно зробити з державою. Ось чому виступили з протестами і партії політичні, і громадськість. А те, що виборчий процес відбувався демократично – то тепер ми ще подивимося на наступні вибори – наскільки вони будуть демократичними.

Як будувати державу Україну, коли Янукович – президент? Він президент, його визнали, і ми визнаємо, але це нічого не означає. Ви візьміть Польщу, де президентом був Лех Качинський, а уряд на чолі з Дональдом Туском оголосив йому війну. Це нормальний демократичний процес в державі. Не подобається президент, не подобається його політична лінія, не подобаються його дії – громадськість має право виступити проти...

Чи справді Барак Обама зрадив Україну? Ґрунтуючись на великому масиві інформації, можу сказати, що Президент США віддав Україну в зону інтересів Росії. І в цьому пляні Обама не зобов'язаний перед Україною нічим. Так, він був в Україні, я зустрічався з ним в Україні. Правда, він спав там на засіданні, але він був. Він двічі був в Україні. Він знає Україну удвічі краще, ніж багато інших країн. Але він служить Сполученим Штатам Америки, її національним інтересам. І він має право по-своєму розуміти ці національні інтереси, за це його обрав американський народ. Тому ми не можемо казати, що „ох, що сталося, чому Обама зрадив?". Просто є цинічні політичні реалії, є інтереси Сполучених Штатів в Афганістані. Потім, знаєте, що відбувається в Кирґизстані, які криваві й страшні події там відбувалися. Думаєте, що все це так просто? Це – наркоканали, це – закриття бази в Кирґизстані, яка необхідна американцям, щоб постачати обладнання, зброю і війська до Афганістану. Ось там інтереси США. Її інтереси також в Ірані.

Ось де зараз життєві американські інтереси, а не, на жаль, в Україні. Але наша країна повинна бути важливою в Центрально-Східній Европі і Европі взагалі. Ми не хочемо, щоб Україна була в чиїйсь сфері впливу. Ми не хочемо, щоб Україна була в сфері впливу Сполучених Штатів, але і не хочемо бути у сфері впливу Росії.

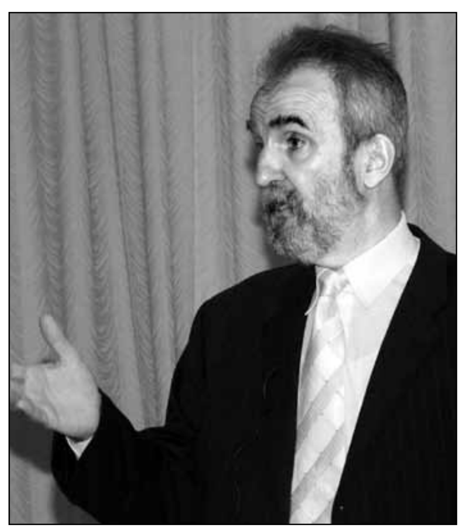
Колишній міністер закордонних справ України Борис Тарасюк.

Посол Юрій Щербак.

Політолог Валерій Чалий.

Модератор зустрічі Володимир Зарицький.

Щодо комітетів національного порятунку... Шановні, останній раз я виступав в цій самій залі 17 років тому. Й он там, в останньому ряду, сидів аґент російської розвідки і записував відповіді. Він прийшов з російського представництва. Написав на мене донос Борисові Єльцинові. Єльцин висловив протест Леонідові Кучмі. Кучма викликав мене на килим. На щастя, тут хтось записував ще і з українського боку. Потім ми подали повний

(Закінчення на стор. 11)

Закінчився навчальний рік в Школі українознавства

Духовенство, учителі і учні Школи ім. Тараса Шевченка при соборі св. Володимира у Пармі, Огайо.

ПАРМА, Огайо. – 3 червня учні і вчителі Школи українознавства ім. Тараса Шевченка при Українському православному соборі св. Володимира закінчили 2009-2010 навчальний рік Молебнем у соборі.

Молебень служило духовенство собору, а учні співали.

Опісля у парафіяльному осередку була заключна програма, на якій учні отримали табелі, а деякі – похвальні грамоти за відмінне навчання. В цьому році у школі навчалося 190 учнів.

Реєстрація на новий навчальний рік відбудеться 21 і 28 серпня, від 10-ої год. ранку до 1-ої год. дня. Навчання у школі буде відновлене 11 вересня. За інформацією про школу просимо звертатися до директора школи Володимира Боднара на тел.: (330) 554-6429.

Мерилин Склярик

Зустріч цікава...

(Закінчення зі стор. 10)

запис і показали, що це підтасування, і справа була вичерпана. Зараз я не хочу, щоб мене неправильно зрозуміли і були якісь викривлення. Я не сказав, що комітети національного порятунку не мають плянів праці. Вони їх мають. Ми збираємось двічі на тиждень. Щойно ми видали „чорну" книгу – „100 днів влади Януковича". Але у нас немає ніякої централізації і не буде. Ми – просто громадська організація... Ми – проти централізації. Ми – за створення горизонтальних зв'язків...

Ми не знаємо, яка доля на нас буде чекати. Все може бути – і репресії також. Ми розуміємо це. Але ми хочемо, щоб зберігся демократичний характер держави. Знаєте, мене зворушило, коли студенти, котрі почали проводити акції проти сваволля міліції, спочатку дивувались і запитували: „А хіба так можна?". Це свідчення величезного демократизму в Україні. Вже є покоління, яке не звикло до того, до чого я звик за свої роки життя в Радянському Союзі. Це прекрасно, і ми не хочемо, щоб повторилась та ситуація і знов почався той період.

І якщо Янукович хоче повторити шлях володимира Путіна, то він цього не зробить. Ні за своїм інтелектом, ні за своїм знанням літератури (гучний сміх авдиторії), ні за своїм „бекґраундом", тому що одна справа бути агентом КГБ в Німеччині, а друга — сидіти два рази в зоні. А йому хочеться...

Існування демократичної України є викликом для Росії. До нас приїжджають москвичі, дивляться наші програми, дивуються й кажуть: „Як у вас добре, яка у вас свобода!" А ми звикли до цього, це – наша дійсність".

Відбулась церковна літня школа

Діти церковної літньої школи перед пам'ятником жертвам Голодомору у Пармі, Огайо.

ПАРМА, Огайо. – Щорічна церковна літня школа при св. Володимира у Пармі проводилася з 14-18 червня. Кожний день розпочинався з молитви і повчань парафіяльного духовенства. Після цього були лекції з Євангелії, співу, образотворчого і прикладного мистецтва.

Учні школи відвідали пам'ятник жертвам Голодомору, який розташований на території церкви, де помолилися і дізналися про велику трагедію України, що сталася в 1932-1933 роках.

Мерилин Склярик

Soyuzivka Heritage Center
2010 Summer Programs
SITCH SPORT SCHOOL
Memorial Day Weekend: Start the summer with a bash! May 28-30
Seniors' Week: Come meet old friends and meet new ones! Jun 13-18
Father's Day: Honor the men in your life! Jun 20
July 4th Weekend: Celebrate America's independence! Dancing, friends & fun! Jul 3-5
Ukrainian Cultural Festival: Ukrainian delicacies, stage performances,exhibits! Jul 16-18
Adoption Family Weekend: Join with others who have adopted from Ukraine! Jul 23-25
Miss Soyuzivka: Witness the crowning of Miss Soyuzivka 2010! Aug 14
Club SuzyQ: Join the fun! Aug 14-21
"Ruslana for Soyuzivka": Fundraising Gala Banquet & Ruslana New Show! Aug 20-21
Labor Day Weekend: Say Farewell to summer! Aug 31-Sep 6
Tennis Camp
Ages 10-18
$ 725 UNA member
$ 775 non–UNA member
Intensive tennis instruction & competitive play
Limited to 45 students
Directed by George Sawchuk
Jun 20- Jul 1
Roma Pryma Bohachevsy
Ukrainian Dance Academy Workshop
Ages 16 & up
$950 UNA member
$1000 non UNA member
Vigorous 2 week dance training
Intermediate & advanced dancers
Stage performances at Cultural Festival
Jul 4-17
Tabir Ptashat
Ages 4-6
Plast Ukrainian-language
day camp for little campers
Session 1 - Jun 27- Jul 4
Session 2 – Jul 4 - 11
Exploration Day Camp
Ages 7-10
$ 150 @ week @ child or
$30 @ day/@ child
Five hours of fun, outdoor activities!
Session 1 – Jun 28 – Jul 2
Session 2 - Jul 5 - 9
Ukrainian Heritage Day Camp
Ages 4-7
$200 child staying on premises
$250 child staying off premises
Day care program designed to instill pride in our
Ukrainian heritage through song, dance, arts & crafts
Session 1 - Jul 18 – 23
Session 2 - Jul 25 - 30
Discovery Camp
Ages 8-15
$400 UNA member / $450 non UNA member
$300 UNA member / $350 non UNA Member if
a child sleeps with the parent on premises
Sleep-away camp filled with outdoor activities,
sports, arts & crafts designed to enhance
the Ukrainian cultural experience.
Jul 18 -24
Chornomorska Sitch
Sports School
Ages 6-17
$405-Weekly $210-Daily
41st Annual sports camp run
by the Ukrainian Athletic-Educational Association
“Chornomorska Sitch”. Focus on soccer, tennis,
volleyball and swimming
& is perfect for any sports enthusiast.
Contact Marika Bokalo at (908) 851 – 0617
Session 1 - Jul 25 -31
Session 2 - Aug 1-7
Roma Pryma Bohachevsky
Ukrainian Dance Camp
Ages 8-16
$1050 UNA member / $1100 non UNA member
Directed by Ania Bohachevsky-Lonkevych
(daughter of Roma Pryma Bohachevsky
Expert instruction- beginning, intermediate
& advanced students
Each camp ends with a grand recital.
Attendance limited to 60.
Session 1 - Jul 25 - Aug 7
Session 2 - Aug 8 - 21
Soyuzivka
for all seasons
For more information & camp
applications call:
845-626-5641
or check out our website:
www.Soyuzivka.com

УКРАЇНА І СВІТ

Український Католицький Університет допомагає особам з вадами слуху

Матвій Матушак

ЛЬВІВ. – В Українському Католицькому Університеті (УКУ) з 5 до 23 липня відбувається цикл лекцій для осіб з вадами слуху.

„За даними Українського товариства глухих, станом на 2009 рік в Україні було приблизно 57 тис. осіб із вадами слуху, – розповів о. Олег Лазуркевич, директор Центру душпастирства осіб з вадами слуху „Надія" Української Католицької Церкви. – У Львівській області таких є 2,641 особа, у Львові – 1,098 осіб".

Вишколи для тих, хто займатиметься душпастирством глухих, організовує о. О. Лазуркевич. Він також відвідує осіб з вадами слуху зі Святими Тайнами, уділяючи їм сповідь та причастя, проводить реколекції.

Галичина має майже 200-літній досвід праці з особами з вадами слуху. У XVIII ст. у Львові з'явилася інституція для глухих осіб. Пізніше, у 1830 році, була заснована школа для глухих дітей, одна з перших на теренах України.

Велику ролю в освітній діяльності у закладах для глухих цього періоду відіграла Церква. В центрі Львова навіть існував храм, у якому велася опіка глухих парафіян.

Декілька українських католицьких священиків та одна монахиня – сестра Анна Чоп'юк вже вільно володіють мовою жестів та використовують її в душпастирстві. До вишколу глухих людей також причетний Центр мирянського провідництва УКУ.

Протягом двохмісячної програми, яку провів Центр, молоді люди з державних інституцій для глухих вивчали основи християнського провідництва, християнські засади життя і молитви.

„Під час навчально-практичних занять ми відкрили справжній світ людей з вадами слуху, побудували ближчі взаємини з студентами і стали їхніми друзями, – розповіла Наталя Бордун, заступник директора Центру. – Це також допомогло розвинути курси для навчання через інтернет".

Центр мирянського провідництва також працював з викладачами для глухих з різних куточків України. Повернувшись додому,

(Закінчення на стор. 21)

Сестра Анна Чоп'юк розмовляє мовою жестів з групою осіб з вадами слуху у Брюховичах, Львівська область.

Новацький табір „Шляхами сивої давнини" в Криму

СЕВАСТОПІЛЬ. – 22-30 червня на базі військово-морського ліцею відбувся станичний новацький табір „Шляхами сивої давнини". У його проведенні допомогли голова Союзу Українок Севастополя Богдана Процак, пластунка Леся Храплива-Щур, командувач Військово-морських сил України Віктор Максимов, адмірал Ігор Тенюх, Світлана Заторська, Андрій Яковлев, священик цекрви св. Андрія Первозваного о. Микола Квич. Євгенія Атрохова провадила виховну та організаційну роботу, а вчителька гімназії Надія Богданова розповідала про історію краю.

Севастопольський новацький рій „Морські зірочки" з нетерпінням чекав цього табору, щоб розпочати свої пластові пригоди. У таборі новаки дізнались про перші поселення в Криму, хрещення Київської Русі, козацтво.

Перша зупинка була в первісному часі, коли на території Криму жили племена таврів, кімерійців, скітів, сарматів та інші. Найдавнішим тавреським пам'ятником в Криму є поселення Уч-Баш біля Інкерману. Новаки дізналися, що князі Феодоро побудували фортецю і назвали її Каламитою. І тільки в XIII ст., коли Каламиту захопили турки, вони дали фортеці нове ім'я Інкерман, що перекладається як „печерна фортеця".

Севастопольський новацький рій „Морські зірочки".

Після Інкерману у новаків було бажання побачити стародавнє місто Чуфут-Кале. Вирушили в мандрівку до Бахчисараю. У потязі співали пісні, вивчали знаки мандрівника та в'язали вузли – то було підготування до пластових змагань.

Діти побачили печери в скелі, в яких розташувався Успенський монастир. Далі ми помандрували до Чуфут-Кале. Але похід зустріла злива і примусила мандрівників повернути назад. Щоб зігрітися, пішли до кримськотатарської кав'ярні, де дітей напоїли гарячим чаєм з цілющих трав, нагодували смачними чебуреками, медовою пахлавою. Потім вони вирушили знайомитись з парком Ханського палацу.

Біля військово-морського ліцею, в якому перебував табір, розташований історичний заповідних „Херсонес Таврійський", де в 988 році київський князь Володимир одружився з візантійською царівною, уклавши політичний і торговельний союз, запровадив християнство на Русі.

Новаки також дізналися, як тисячі українських козаків на чолі з гетьманом Петром Конашевичем-Сагайдачним здійснили морський похід на козацьких човнах-чайках проти турків.

Станичний табір відвідали гості з Тернополя – правнуки відомої письменниці, публіцистки, громадської діячки українського руху XX ст. в Галичині Іванни Блажкевич.

У таборі відбулися вогники, вистави лялькового театру, змагання з копаного м'яча з учнями військового ліцею ім. Івана Богуна.

Зіна Беланюк

Новацтво з студентами військового ліцею ім. Івана Богуна.

Імпровізована „ватра" не березі моря.

СПОРТ

Участь українців у провідних видах спорту США

Українська молодь в різних країнах займається різними видами спорту. В Україні вже змалку хлопці вчаться копати м'яч, а далі охоче вправляють відбиванку. В Канаді хлопчик з перших кроків отримує власні ковзани і помалу вчиться грати в гокей. В США існує значно більший вибір спортових програм для дітей у школах і приватних клюбах. Хлопці і дівчата вчаться грати у копаний м'яч, кошиківку і бейсбол-софтбол, деякі хлопці вибирають футбол, а гокей, теніс і ґольф залишаються більш спеціялізованими. Зміни пір року дають нагоду дітям вправляти більше, ніж одне зацікавлення – після осіннього сезону футболу, копаного м'яча і гокею настає весняний сезон бейсболу, відбиванки і тенісу.

У професійних видах спорту бачимо багато професійних українців в командах з гокею, зростає число тих, котрі грають у теніс, є чимало професійних українських боксерів. Проте дуже мало українських спортовців є в професійній кошиківці, ґольфі або в футболі. Майже всі порядні гравці у копаного м'яча грають в командах України, де існують національні ліґи. Навіть Андрій Шевченко повернувся до складу „Динамо", Києва, після довгих років гри в Італії та Анґлії. В американській лізі професійного копаного м'яча маємо українця Дмитра Коваленка, члена „Лос-Анджелес Галактики".

Немає сумніву, що в кожному професійному спорті можна знайти хоч одного українського спортовця, за яким можна слідкувати. Для істориків спорту немає нестачі джерел та інформацій про колишніх українських спортовців, їхні кар'єри.

Нижче подаємо огляд головних видів спорту, у яких зайняті українці з України або з родин українського походження.

Гокей

Понад 25 українців грали на льодових майданах Національної Ліґи гокею під час сезону 2009-2010. Серед них були три визначні гокеїсти – Травис Заяць („Чорти", Ню-Джерзі), Олексій Понікаровський (Торонто-Пітсбурґ) і молодий Тайлер Бозак (Торонто). Два молодих – Джані Бойчук та Ендру Боднарчук – брали участь у змаганнях в Бостоні, коли три основні гравці мали поранення.

Таке ж число гокеїстів було активним в командах найвищої малої ліґи (AHL) минулого року. Заслуговують визнання Дарен Гайдар (Лейк-Ірі) і Зек Бойчук (Олбані).

Понад 20 гравців українського походження грали в Східній побережній лізі, де Раєн Кінасевич (Юта) здобув 103 пункти. Ще шість українців було в Південній професійній лізі, 16 – в Центральній лізі, а 10 допоміжних гравців було в Міжнародній лізі.

Ці професійні гокеїсти вивчали свій спорт в трьох канадських молодіжних ліґах. В щойно закінченому сезоні було 13 молодих українців, котрі грали в Лізі гокею Онтаріо, п'ять – в Лізі Квебеку і понад 30 – в Західній лізі.

В історії гокею найкращий в світі гравець Вейн Ґрецький – українець за походженням свого батька. Коли він зростав, в його хаті говорили українською мовою. Один із найвизначніших брамкарів в історії спорту Тері Савчук був повнокровним українцем. Майк Босий забив 573 голі впродовж свого перебування в дружині Ню-Йорку, де також виграв чотири Чаші чемпіонів ліґи. Також треба з гордістю згадати Дейла Гаверчука, Джані Буцика та олімпійця Дмитра Христича.

Теніс

У професійному тенісі грають понад 15 молодих українок. Перші два місця між ними посідають сестри Альона і Катерина Бондаренки. Вони також грають разом у подвійній грі, де не раз були переможницями. Між іншими професійними спортовками з тенісу згадуємо Марію Корутцеву, Юліяну Федак та Ольгу Савчук.

Серед чоловіків маємо трьох тенісистів – Сергія Стаковського, Олександра Долгополова та юного Іллю Марченка.

Футбол

Українські футболісти грають в командах у Новій Англії (Ник Качур) та Даласі (Ігор Ольшанський). Н. Качур народився в тому самому містечку, де й В. Грецький – в Брантфорді, Онтаріо. І. Ольшанський народжений в Дніпропетровську.

Уславленим українцем в американському футболі був Майк Дітка, який народився як Михайло Дузько, але родина „замериканізувала" своє прізвище в 1940-их роках. М. Дітка був довголітним гравцем і керівником команди в Чикаґо. Сьогодні він став спортовим коментатором на телеканалі ESPN.

На півночі, в Канаді, де існує Канадська футбольна ліґа, кожного року можна знайти кілька українських грачів. Один з найкращих – Джін Маковський, довголітний член дружини в Саскачевані.

Бокс

Напевно в жодному іншому виді професійного спорту Україна не має такого індивідуального впливу, як у боксі. Брати Віталій і Володимир Клички – світові переможці у катеґорії найбільшої ваги, мають велику силу, спритність і кваліфіковану техніку – ця комбінація вивела їх на вершини цього спорту. Також є понад 12 професійних українців в різних розподілах ваги. Відчутні досягнення мають Ґеорґій Чугаєв та Сергій Дзіндзірук.

Кошиківка

Ще кілька років тому українці постійно цікавилися тим, скільки пунктів мали Станіслав Медведенко (Лос-Анджелес), Віталій Потапенко (Бостон), Віктор Хряпа (Чикаґо) та Волі Щербяк (Мінесота). Всі чотири були активними гравцями Національної асоціяції кошиківки. На жаль, сьогодні залишилися тільки два спортовці професійної кошиківки – Кирило Фесенко (Юта) і Олексій Печеров (Мінесота). Є надія, що з Европи незадовго приїде до Атланти українець Сергій Гладур.

Ґольф

Серед двох взірцевих гравців у ґольф є лише два українського походження – Джім Фюрик і Мет Кухар, які можуть виграти кожний турнір. Цього року обидва увійшли до числа восьми спортовців з найвищими грошовими нагородами. Обидва недавно успішно закінчили важливий турнір в Каліфорнії (U. S. Open) на високих місцях.

Ігор Стельмах,
Савт-Віндзор, Конектикат

Багата майстрами волинська земля

Постійний дописувач Свободи Євген Цимбалюк з Рівного дослідив джерела народної творчости у своєму краї і надіслав ряд повідомлень про тамтешніх майстрів. Справді багата народними майстрами во-

Старовинні знаки – у вишивці

Анжеліка Рудницька серед власних вишитих витворів.

Заслужена артистка України, уродженка Рівного Анжеліка Рудницька, співачка і телеведуча, навчилася вишивання від мами Євгенії. Колекцію вишиваних подушок вона показала у Києві.

Поетичний „Сад чеснот" майстрині, де у всій своїй загадковості та неповторності постали розкішні дерева як символи життя та роду, віщує незалежній Україні світле майбутнє.

Роботи вишивальниці – це своєрідне переплетення старовинних знаків і символів, а заодно сув'язь малюнка з національною вишиванкою. Причому у них – повна відсутність чорного кольору.

Вишивані ікони для сільської церкви

Вишивальниця Олена Сульжик з „Семистрільною іконою Божої Матері".

Вишивальниця Олена Сульжик з села Людвипіль заповзялася облаштувати місцевий храм вишиваними іконами.

Першою стала „Семистрільна ікона Божої Матері", над якою майстриня працювала дев'ять місяців. Божа Матір зображена з сімома встромленими у серце мечами, що означають повноту горя, печалі і душевного болю, яку Богородиця пережила у земному житті. У плянах майстрині – ґалерія вишиваних ікон.

Символи життя – з глини

Богдан Гриндбокий тримає справді українське керамічне яйце.

Леонід Гриндбокий після закінчення Львівського інституту прикладного і декоративного мистецтва тривалий час змушений був працювати в Узбекистані, де у резиденції Президента Ісламa Карімова створив величезне керамічне панно за сюжетом художника Султана Муратова, присвячене 500-річній історії узбецького народу.

Коли повернувся в Україну, то вирішив подібним чином зафіксувати й українську історію. Але проєкт не зустрів підтримки, і Л. Гриндбокий, вчитель дитячої художньої школи Рівненського державного гуманітарного університету, почав творити керамічні витвори.

Улюблена форма – яйце як символ життя. Майстер намагається на керамічних яйцях засвідчити про Україну. Батьківську справу нині переймає 10-річний Богдан Гриндбокий, який має в доробку декілька десятків керамічних яєць.

Найкращі брилі – з рогози

Народний майстер рогозоплетіння Василь Казновецький на ярмарку.

Слов'яни здавна плели з рогози тини, клітки, повітки, кошики, вази, хлібниці, обплітали глиняний посуд, виплітали взуття, головні убори.

Народний промисел відроджує 63-річний Василь Казновецький з села Млинівці Кременецького району. У Млинівцях рогозу називають шаваром. Ще з дитячих років він майстрував на продаж килимки. Тепер майстер повністю віддається улюбленій справі.

До рогозоплетіння причетна уся родина В. Казновецького. Це справжній сімейний підряд, як полюбляє жартувати В. Казновецький.

Найкраща пора для заготівлі рогози – вересень, коли майстер з синами виходить на заготівлі. У рогозі зберігається дух природи. Вона не боїться води, майже не вигоряє на сонці. У кошику з рогози не псуються продукти, а сплетене з неї взуття масажує ступні. Пляшки, оздоблені рогозою, у спеку не нагріваються на сонці, а в холод зберігають тепло.

Млин і ріка – з простого патика

Віктор Рудик з селянським возом.

Для Віктора Рудика з села Квасилів – гілки, листя, камінчики слугують матеріялом для унікальних витворів. Дивовижні мініятюри з народного побуту майстер називає „патичковими". Це – хатинки, сільські подвір'я, млини, вози, скрині.

Уже назбиралося понад 100 творів. Частину їх майстер показував на виставці „Музейні гостини" в Рівному. Частину робіт використовує ляльковий театр. Син Максим і дочка Олена беруть приклад з батька і вже починають самотужки майструвати.

Зараз В. Рудик виготовляє композицію – шевченківську оселю. На черзі – обійстя Івана Франка, Лесі Українки.

Витвори Віктора Рудика в парку і на сільському ярмарку.

Козаки знову прийшли на поле Берестецької битви

ПЛЯШЕВА, Рівненська область. – Гетьман Богдан Хмельницький, кримський хан Іслам-Гірей, польський король Ян Казимир, козацькі полковники Іван Богун, Данило Нечай, Мартин Пушкар знову повернулися на поле Берестецької битви, щоб командувати козацьким, польським, кримськотатарським військом. Як і 359 років тому, усе відбулося за знайомим сценарієм – затята баталія, прояв героїзму, зрада кримського хана, перемога поляків, відступ козаків. Такою на початку липня 2010 року постала інсценізація відомих історичних подій на території „Козацьких могил" за програмою Всеукраїнського фізкультурно-патріотичного фестивалю „Козацький гарт".

Хресний хід на місці останнього бою.

„Цього року інсценізацію провели більш широко, імітуючи не тільки похід, вишкіл та дії козацького війська, але й показуючи участь у битві супротивників та союзників Б. Хмельницького, – розповів один з організаторів інсценізації Берестецької битви Ігор Киричук з Радивилова. – Цікаво, що ролі гетьмана, короля, хана, полковників виконували учителі з Радивилівського району Ярослав Ратинський, Сергій Думицький, В'ячеслав Ширикало, Михайло Медвідь та чимало інших, а у війську були учні 7-10 кляс. Попередньо розподілившись на різні табори, вони моделювали відповідний до колишнього часу одяг і зброю.

Побували учні також на тому місці, де колись стояв храм, у якому митрополит Йоасаф благословляв гетьмана на ратний бій, а також у тій місцині, на якій, хоробро обороняючись, віддали свої життя останніх 300 козаків. Пошановуючи цей подвиг, учасники 30 команд, які брали участь у таборуванні біля „Козацьких могил", вишикувалися у вечірній час вздовж річки Пляшівки, тримаючи у руках запалені свічки.

Під час Берестецької битви несподівано на шляху переслідувачів постав відчайдушний загін полку Івана Богуна. Він взявся зупинити ворога, аби таким чином зберегти основні частини. Цей затятий бій відбувся 10 липня 1651 року – в останній день битви під Берестечком – на спорудженому нашвидкуруч редуті біля міста Дубна, між селами Плоска та Семидуби. Тут 300 богунівців створили для поляків воістину непрохідний заслін і вберегли жевріючу обнадійливу зорю ціною власного життя. Нині сивими свідками цього смертного бою є камінні хрести на чотирьох кутах Дубенського редуту.

4 липня на останньому козацькому редуті відбулося урочисте вшанування пам'яті полеглих оборонців української землі. Загін, який залишився для прикриття основних військ, у ряд розташував залишені вози. Звичайно, такий вал не був надійним, але він дозволив витримати першу ворожу навалу. Декілька годин перегруповувалися поляки, відтягували поранених та убитих.

Можливо, і друга навала не різнилася б своїм вислідом від першої, якби козаки мали більший запас набоїв. Але їм довелося замінити рушниці шаблями і вступити у нерівну сутичку. Після баталії загиблих богунівців місцеве населення поховало з почестями, насипало пагорб над похованням козаків.

З часом пагорб, обрамлений камінними хрестами, втратив свою первісну форму. При радянській владі заборонили проводити пошанувальні заходи. Так було до 1985 року, коли місцеві патріоти вирішили розчистити терни. А далі козацький редут став особливим центром уваги дубенської „Просвіти". Письменник та художник Микола Тимчак спроєктував пам'ятник у формі стилізованої дзвіниці, а згодом створив проєкт каплиці. Тодішні голови колгоспів Богдан Музика та Володимир Войтович допомогли здійснити добру справу. Пам'ятні знаки – монумент, каплиця та дзвін – почали притягувати людей на це славне місце.

Цього року на місці останнього бою Службу Божу відправили 20 священиків. На вічі звучало пристрасне слово керманичів, політиків, науковців, письменників. Зокрема голова Дубенської районної державної адміністрації Ольга Підкидач наголосила, що козацький редут має бути місцем пам'яті і єднання українців. Виступили голова Рівненської обласної організації Національної спілки письменників України Лідія Рибенко, М. Тимчак, Заслужений артист України Олексій Заворотний.

За пропозицією голови обласної організації „Просвіта" ім. Тараса Шевченка Світлани Ніколіної хвилиною мовчання було вшановано пам'ять Василя Червонія, який доклав чималих зусиль для розбудови козацького руху.

Звучали патріотичні пісні, відбулися змагання, стріляли гармати, подібні до тих, які використовувалися у битві під Берестечком.

Євген Цимбалюк

Сестрички з села Плоска – Уляна, Ірина та Іванна Мартяки вшанували на редуті пам'ять козаків.

Козаки з міста Радивилова.

Під час свята козацької слави.

Дитячий ансамбль з села Соснівки виконав низку духовних та патріотичних пісень.

ПЕРЕЖИТЕ І НЕ ЗАБУТЕ

Реквієм затопленим селам

Левко Хмельковський

У роки так званого розвинутого соціялізму в СРСР на Дніпрі було створено п’ять водоймищ – Каховське, Дніпродзержинське, Кременчуцьке, Канівське й Київське. Це – п’ять великих нещасть України.

Десятки промислових підприємств з 42 міст скидають у Дніпро щороку понад 850 млн. кубічних метрів забруднених вод. Отрута через меліоративні канали потрапляє на чорноземи. 35 млн. осіб п’є цю воду. Здатність самоочищуватись Дніпро значною мірою втратив. Каскад морів уповільнив течію, ще й багатьох місцях для зручності судноплавства вирівняли русло Дніпра і його довжину вкоротили на 110 кілометрів.

Під гнилими хвилями водоймищ зникли заплавні чорноземи, пасовиська, луки, гаї, сади, археологічні пам’ятки та історичні скарби.

Письменник Сергій Носань, який народився в нині затопленому селі Дубинці, написав книгу „Ой, Дніпро, Дніпро“ про Кременчуцьке „рукотворне море“. Книгу С. Носаня тепло привітав у 1992 році Олесь Гончар. У листі до С. Носаня він писав: „Це сучасна боротьба Добра і Зла, це ваше художнє відкриття… Вітаю Вас!“

Автор книжки розповів, що перед затопленням дніпровських земель, відведених під Кременчуцьке водоймище, від села до села йшли нашвидку зформовані бриґади, в обов’язки яких входило випалювати ліси і сади, вирубувати чагарі, викопувати з могил домовини. Робилося це абияк...

С. Носань писав: „Невимовно тяжко було дивитись на ту наругу над землею, над природою, над людськими душами. Вітри котилися над пустелею Кременчуцького водоймища, розколихували зелені хвилі, які піднімали з дна мертве коріння дерев, вимивали з сільських цвинтарів людські кістяки в струхлявілих домовинах, розмивали й зрівнювали прадавні скитські й козацькі поховання“. Суміш бруду, зародків страшних хвороб і отрут розпливалася по всіх закутках водойми площею 240 тис. гектарів.

Із спорудженням на Дніпрі каскаду водоймищ пов’язувано багато райдужних перспектив щодо покращення мікроклімату, електропостачання, судноплавства, збільшення запасів промислових риб. Але минув деякий час, і люди переконалися, що санітарний стан водоймищ і якість води не витримують ніякої критики. Дніпрова вода має забруднення третьої категорії, а це значить, що вона практично вже непридатна до вживання.

Мирослава Станкевич (Бі-Бі-Сі) розповіла, що при будівництві Кременчуцької гідроелектростанції затопили 85 сіл на Черкащині. За сприятливих умов під товщею води можна розгледіти рештки людських поселень. Інколи – поховань, які не встигли перенести разом зі селом на нове місце.

Василь Квітка, завідувач народного музею історії затопленого села Худяки, навесні, коли води немає, знайшов більше 20 поховань в колишньому селі.

У селі Циблі, біля Переяслава-Хмельницького, затопленому водами Канівського водоймища, залишилися руїни церкви св. Іллі Пророка на острові, відділеному від берега невеликою протокою, що поросла очеретом.

За 100 кілометрів на південь від Києва, на лівому березі Канівського водоймища, де було село Гусинці, з берега добре видно будівлі церкви та дзвініці, що стоять тепер серед води. Церква стоїть не на острові, а прямо в річці. Вода підступила до її порогу, але не зайшла до середини. Інколи сюди навідуються священики. Але на цвинтарища колишніх сіл найчастіше навідуються шукачі скарбів, так звані „чорні археологи“.

Розповідає В. Квітка: „Коли скидають воду з Кременчуцького водоймища й відкривається територія затоплених сіл, на цих територіях їх вистачає. Вони знаходять монети Золотої Орди, бронзові браслети, каблучки. Недавно в цих місцях знайшли печатку Богдана Хмельницького – практично безцінний з історичної точки зору раритет! На місці, де її знайшли, свого часу діяв монастир, зруйнований за радянських часів. Пізніше на цьому ж місці віднайшли ще й полкову печатку. Тішить єдине: печатка Б. Хмельницького опинилася нібито в руках заможного українського колекціонера, а тому навряд чи буде вивезена за межі України“.

20 березня газета „Кременчуцька панорама“ розповіла про село Нагірне Світловодського району, де люди знаходять людські кістки з давніх поховань, розмитих Дніпром. Георгій Герасимов, уродженець затопленого міста Новогеоргіївська, розповів:

„Нинішнє село Нагірне межувало зі старовинним містом Новогеоргіївськ, у якому було два кладовища: одне старовинне, а друге – більш сучасне. Обидва опинилися під водою“. Г. Герасимов був свідком Голодомору і спостерігав, як селяни звозили тіла померлих до глибокого рову і закопували у спільній могилі. Пізніше, в 1937 році, біля підніжжя гори Бабин Пуп, вбивали так званих „ворогів народу“, а в роки Другої світової війни, німці розстріляли тут євреїв Новогеоргіївська. Під час битви за Дніпро тут полягли кілька тисяч радянських вояків. Нині вода розмиває поховання, підступає до людських осель, але на перепоховання у влади немає коштів.

У Черкаському обласному краєзнавчому музеї є мапа найбільшого за площею водоймища на Дніпрі – Кременчуцького, на якій позначено 212 населених пунктів (39.6 тис. дворів з населенням 133 тис. осіб),

„Багатших сіл у природі не було! Там були чудові заливні луги. Навесні їх заливало, а тоді, як сходила вода, ми в заплавах щук і в’юнів просто руками ловили“, – пригадує уродженець села Васютинці, 56-річний Володимир Кудря.

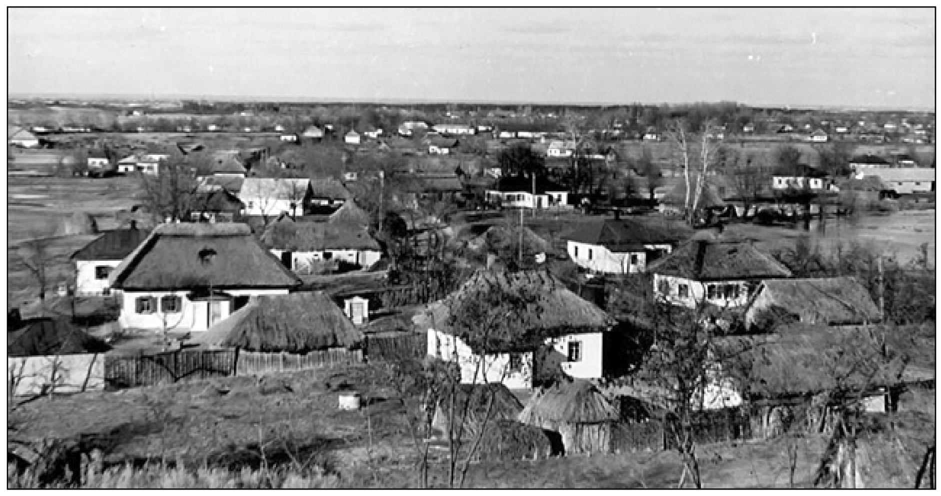
„Довкілля придніпровської долини з безліччю озер, лісів, боліт, річок, багатих фавною і фльорою, було знищене. Квітчасті луки, які слугували основною кормовою базою, пішли в небуття. За сезон на них робилося до трьох укосів добротного якісного сіна. яке по Дніпру відправляли замовникам“, – згадує черкаський краєзнавець, уродженець села Червоне Петро Корнієнко. – Щороку в луговій місцевості випасалося безліч худоби. Молочні ріки у повному розумінні цього слова були дійсністю, бо приватні і колективні господарства мали багату кормову базу. Це було екологічно чисте виробництво“.

Та найболючішого удару зазнали мешканці затопленої зони. Люди були виселені з прадідівської землі, де не одне століття вівся їхній родовід. Донині, в період спаду води, біля водосховища можна

(Закінчення на стор. 21)

Колишні мешканці затопленого села Худяки Черкаської области на відкритті першого в Україні пам’ятника затопленим селам, що відбулося 14 жовтня 2009 року (скульптор Єгор Тєрєхов). Внизу на пам’ятнику викарбувана висока хвиля, яка несе в небуття людські хати. Ініціятором установлення пам’ятника була жителька Худяків Марія Євтушенко (на фото – четверта зліва).

Село Худяки перед затопленням в 1957 році.

Колишня церква в селі Худяках перед затопленням села.

Затишна вулиця в Худяках перед затопленням села.
Усі світлини з Народного музею в селі Худяках.

ЧИТАЧІ ПРО КНИГИ

Непересічне видання про українську Америку

Надія Коваль,
Київ

Лідія Корсун. „Еврика на все життя". Київ: видавництво „Молодь", 2010 рік.

Книжка Лідії Корсун „Еврика на все життя", що вийшла щойно у Києві, у видавництві „Молодь", наежить до рідкісних видань – змістом, високою якістю поліграфії, цікавим художнім оформленням. У 740-сторінковому томі – 48 сторінок фотоколажів, з них 28 – кольорових. Багато ілюстрований текстовий матеріял. Наприклад, 18-сторінковий нарис про Василя Авраменка ілюстровано 28 фотографіями.

Книга складається з семи розділів. Найбільший з них – „Патріоти. Подвижники. Таланти". Це нариси про видатних українців минулого і сьогодення, переважно представників діяспори. Серед них – Олег Ольжич і генерал Петро Григоренко, Олександер Кошиць і Олександер Архипенко, династії Антоновичів та Китастих, Павло Вірський, Василь Попадюк, Вірляна Ткач, Іван Бернацький, Юрій Шевчук, Леся Мудра та багато інших. В цей розділ включена також значна серія статтей про улюблену для авторки Капелю бандуристів ім. Тараса Шевченка з Дітройту.

Відмінність цих нарисів та оповідей – особисте ставлення авторки до героїв усіх цих життєписів. Як от „Мій Ольжич" – вона могла б сказати так само про кожного, кого обрала для свого пера і серця.

Про наше сьогодення, зокрема української громади Ню-Йорку та Чикаґо, розповідає окремий розділ з поетично-ностальгійною назвою „Коріння – там, у рідному краї, паростки – тут, в Америці".

Дуже цікавий розділ „Думки з приводу" – це рецензії або відгуки про книги, написані українцями поза Україною, або інтерв'ю з ними. Наприклад, сильне, сміливе інтерв'ю з англійським журналістом Ярославом Кошевим про його вибухову книгу, що є журналістським розслідуванням вбивства Георгія Ґонґадзе „Обезголовлений", яка зразу ж по виході у світ стала бібліографічною рідкістю.

Не просто віднайти і книгу Петра Часта „На полі Куру". Глибока рецензія на неї Л. Корсун, з назвою „Вічність Івана Франка", може частково замінити відсутність самої книги на наших власних полицях . Тут і щемний відгук-рецензія на спомини Антоніни Демчиної про життя остарбайтерів, і про книгу-передбачення Ігоря Афанасьєва „Phantom@love.com", сповнену любови до рідного Києва, та ін.

Розділ „Де б не була, сюди вертаюсь я" – це освідчення автора в любові до Батьківщини, рідного Києва, але висловлене своєрідно: через любов до тих наших сучасників, портрети яких описує в своїх нарисах і які з'являються після кожних відвідин України. „ Є ще люди в Україні!", – стверджує вона про своїх героїв, про тих, хто зберіг і совість, і порядність, і здатність жити для людей, а не тільки для себе. Прочитайте бодай про Миколу Подрезана, який 20 років тому став інвалідом і за ці роки сам один зробив для сотень, а то й тисяч тих, хто теж на візочку, більше , ніж зробила держава...

Розділ „Подорожі" буде цікавий для всіх читачів. Мексику і Перу, Арґентину і Бразилію, Ґонґконґ і Сінґапур, Балі і Таїлянд, Макао і Коста-Ріку автор побачила не тільки очима, а й розумом і серцем.

Майдан! Це слово облетіло весь світ... А нині, після приходу нового президента, стало не тільки непопулярним, але й лайливим в устах „реґіональної" влади. І звичайно ж, цей розділ поданий у книзі першим і складається з репортажів автора про Помаранчеву революцію, надрукованих тоді, в незабутньому для всього свідомого українства 2004 році...

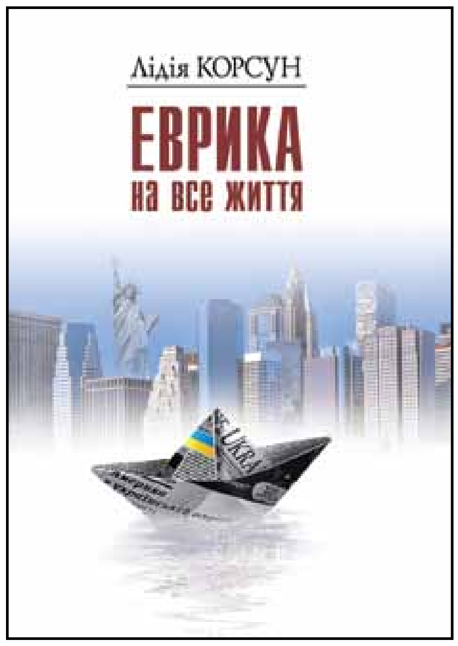
Але життя триває. І мистецтво жити цікавить всіх і завжди. Цій вічній темі присвячений останній розділ – „Все починається з любові". Як стати щасливим, успішним, бути в гармонії з самим собою та світом.... Закінчується книга віршем поета і співака Анатолія Матвійчука „Любов":

„Ніщо не з'явиться з нічого
І не піде із світу знов
Без волі істинного Бога,
Якому є ім'я – любов"

Щодо назви книги. В свій час Л. Корсун, Заслужений працівник культури України, працювала у Києві директором Центральної міської бібліотеки для юнацтва ім. Молодої гвардії та була президентом створеного нею молодіжного клубу „Еврика", який влаштовував для молоді зустрічі з відомими людьми, презентації нових українських видань. Журналістська праця в Америці – це продовження тієї діяльности, якою авторка займалася в Україні, і тому це вже американська „еврика".

21 квітня у київському Будинку вчителя відбулася презентація книги „Еврика на все життя". У своєму виступі директор Видавництва „Молодь" Ольга Полонська, між іншим, сказала: „Ця книжка – підсумок багаторічного спілкування з українцями діяспори, а також зна-

(Закінчення на стор. 21)

Обкладинка книги Лідії Корсун „Еврика на все життя".

Непересічне...

(Закінчення зі стор. 20)

йомства з різними країнами. Цінність видання полягає передусім у незаанґажованості авторки, у її вільному висловлюванні поглядів та думок. Кожне українське видавництво могло б пишатися такою книжкою".

А ось думка Заслуженого діяча мистецтва, поета і співака Віктора Женьченка: „Більшість наших читачів не знає навіть найвідоміших українців поза Україною. Й коли нинішня влада хоче продовжити це незнання, авторка з гордістю за свою націю створює низку привабливих портретів окремих українців і цілих родів, котрі в чужих краях залишилися вірними рідному народові".

„Цю книжку справді можна використовувати як своєрідний довідник про українську Америку", – підкреслив журналіст, дипломат, Надзвичайний і Повноважний Посол України Станіслав Лазебник.

Зі схвальними відгуками також виступили на презентації Народний арист України, поет, композитор і співак Анатолій Матвійчук, письменник, доктор філософських наук Назіп Хамітов, кандидат технічних наук, викладач Міжнародного університету Павло Дальник, юрист, член клюбу „Еврика" Юрій Тищук, завідуюча бібліографічним відділом Старо-Самбірської бібліотеки, Львівська область, Марія Махник.

З питань придбання книги можна звернутися до авторки за адресою: Lidia Korsun, 22 Howard St., Lodi, NJ 07644. Тел.: (201) 658-3188.

Український...

(Закінчення зі стор. 13)

вони знали, як допомогти глухим.

Проща до Студитської Лаври в Уневі, Львівська область, стала наступним проєктом, який ініціював Центр у рамках душпастирського служіння для глухих. Монах, який знає мову жестів, провів екскурсію монастирем. Молоді люди взяли участь у Літургії, з перекладом на мову жестів, і мали лекцію про українські ікони. Іншого разу молодь з вадами слуху брала участь у триденних реколекціях, організованих сестрою Анною.

Оксана Бойко з Катехитичнопедагогічного інституту УКУ розповіла, що декілька семінаристів частково вивчили мову жестів і виявили значну зацікавленість до душпастирства для глухих. Плянується запровадження факультативного курсу для студентів соціяльної педагогіки УКУ, на якому вони вивчатимуть мову жестів.

Липневі курси в УКУ відвідують 25 студентів – монахині, священики, вчителі шкіл для глухих та загальноосвітніх шкіл, лікар і троє глухих людей, а також представниця Методистської церкви.

Викладачами курсів стали працівники Лябораторії жестової мови Інституту спеціяльної педагогіки Національної Академії педагогічних наук України і спеціяліст з перекладу літургійних текстів з Української Православної Церкви.

Пожертви на підтримку душпастирства УКЦ для глухих можна надсилати до Української католицької освітньої фундації на адресу: Ukrainian Catholic Education Foundation, 2247 West Chicago Ave., Chicago, IL 60622, зазначивши на чеку: „Deaf Ministry." Тел.: (773) 235-8462.

Реквієм...

(Закінчення зі стор. 19)

зустріти літніх людей, що намагаються визначити місцезнаходження свого села.

За словами завідувача відділу українського Інституту гідротехніки і меліорації Дмитра Савчука, в Каховському водоймищі зникли знамениті Конські (на річці Конка) плавні і Великий Луг, в Київському – землі древних полян. У зону затоплення потрапили старовинні козацькосічові кладовища – пантеон нації.

Мені випало бачити красу цих земель до їхнього затоплення, бувати пізніше на місці колишніх сіл. Не забуду різьблені дубові двері на безіменному острівці при впадінні Сули у Дніпро. Колись вони вели до козацької господи, а тепер залишились сумним символом знищеної історії.

У пам'ять про затоплені села в селі Худяки встановили пам'ятник. Він став першим з 65 пам'ятників, що плянують встановити вихідці із затоплених сіл. Вони хочуть сформувати кам'яну алею славному минулому, яке нині під водою.

Ділимося з громадою сумною вісткою, що

СВ. П.

Марія Фітьо

народжена 2 лютого 1929 в с. Рудно біля Львова,
померла 8 липня 2010 в Рівер Едж, Ню-Джерзі, США.

Прах Покійної спочиватиме на цвинтарі Holy Sepulchre в Гамільтоні, Онтаріо, Канада.

В Другій Світовій Війні служила в Юнацькій протиповітряній обороні. Опісля була прикладною пластункою та парафіянкою церкви Св. Юра в Ню-Йорку.

Вічна Їй пам'ять!

Тамара Л. Потічна
з родиною.

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!

Висилаючи посмертні оголошення, просимо подавати числа своїх телефонів.

Оголошення можуть бути оплачені кредитовими картками:
VISA, MASTER CARD або AMERICAN EXPRESS

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

УПРАВА СТАНИЦІ БРАТСТВА І-ої УД УНА
у Філядельфії, Па.

ділиться сумною вісткою з побратимами і громадою, що в неділю, 4 липня 2010 р. на 85-му році життя, відійшов у вічність наш побратим і приятель

СВ. П.

ВАСИЛЬ ЗАГАСАЙЛО

нар. 7 червня 1925 р. в селі Незнанів,
повіт Камінка Бузька в Галичині.
Колишній вояк Дивізії „Галичина", І-ої УД УНА.

Похоронний обряд відправив парох церкви Царя Христа о. Ярослав Курпел у четвер, 8 липня 2010 р., Парастас в похоронному заведенні Флечер-Насевич, Службу Божу в церкві Царя Христа в Найстовн, потім на дивізійний цвинтар св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Родині покійного побратима Василя, дружині Анні, дочці Любі, синові Богданові з родиною, сестрі Емілії в Україні члени Станиці Братства І-ої УД УНА у Філядельфії складають щиросердечні вислови співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ БРАТСТВА
у Філядельфії

Управа та Адміністрація
Українського Музею в Ню-Йорку

діляться сумною вісткою з членами Музею та українською громадою, що 4 липня 2010 р. відійшла у Божу вічність

СВ. П.

Ірина Мороз

довголітня приятелька Українського Музею та великий жертводавець творів її покійного мужа, св. п. Михайла Мороза.

Синові Ігореві та ближчій і дальшій родині висловлюємо глибокі співчуття.

Пам'ять про неї залишиться навіки з нами.

Вічна Її Пам'ять!

Управа та Адміністрація
Українського Музею

Управа та Адміністрація
Українського Музею в Ню-Йорку

діляться сумною вісткою з членами Музею та українською громадою, що 9 червня 2010 р. несподівано відійшов у Божу вічність

СВ. П.

Олександер Юрій Тишовницький

колишній довголітній член Управи Українського Музею - на пості скарбника від 1982 до 1992 року, щедрий меценат і добродій Українського Музею.

Дружині Оксані, синам Данилові й Андрієві, мамі Дарії Тишовницькій та ближчій і дальшій родині складаємо глибокі співчуття.

Пам'ять про нього залишиться навіки з нами.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа та Адміністрація
Українського Музею

Відійшов у вічність св. п. Стах Габа

Св. п. Стах Габа

Ділимося сумною вісткою, що 3 липня в Торонто відійшов у вічність відомий український громадський діяч – св. п. Стах Габа.

Протягом довгих років С. Габа був членом Ради директорів Світового Конґресу Українців (СКУ), де обіймав посаду голови Комісії спорту. Він був відданим та ініціятивним працівником, який щиро вболівав за інтереси українського спорту та невтомно працював для піднесення успіхів українських спортсменів, зокрема всіляко сприяв становленню та підтримці українського олімпійського спорту в Україні та в світі.

С. Габа народився в 1930 році у селі Судова Вишня на Львівщині в українській патріотичній родині. Під час Другої світової війни разом з батьками в пошуках старшого брата-дивізійника перебував у таборах біженців у Австрії та в Німеччині, а в 1948 році прибув до Канади.

З перших років проживання в Канаді С. Габа включився в українське громадське життя, був активним членом футбольної команди Спортивного товариства „Україна” в Торонто, а потім – тренером юнацької команди та виконуючим обов’язки тренера Спортивного товариства „Україна”.

Разом з тим С. Габа був головою організації Канадських приятелів Національного олімпійського комітету України, членом Управи відділу Конґресу Українців Канади (КУК) у Торонто, головою Культурного центру ім. Тараса Шевченка в Етобіко, заступником голови Української спортової централі Америки і Канади, а в 2007 році був обраний головою Церковного комітету при парафії Успення Пресвятої Богородиці у Місісазі. С. Габа також був членом українських хорів „Бурлака” і „Прометей”.

Довголітня громадська праця С. Габи була неодноразово відзначена нагородами, зокрема найвищою нагородою СКУ – медалею св. Володимира Великого, Шевченківською медалею КУК та за указом Президента України – орденом „За заслуги” III ступеня.

С. Габа залишив у смутку дружину Дзвінку, дітей та онуків.

СКУ висловлює глибокі співчуття дружині та родині покійного.

Вічна йому пам’ять!

Євген Чолій,
президент СКУ
Стефан Романів,
генеральний секретар

З великим болем і смутком повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що 28 червня 2010 р. несподівано відійшла у вічність у Чикаґо, США і там похоронена на цвинтарі св. о. Миколая

СВ. П.

АННА (НУСЯ) ЗАЯЦЬ-МОТИКА

з дому СЛИВИНСЬКА

нар. 12 травня 1923 р. в Ярославі.

У глибокому смутку залишились:

чоловік – ВОЛОДИМИР МОТИКА з дітьми: МАРТОЮ, ЛІДОЮ, МАРКОМ з родинами
син – АНДРІЙ ЗАЯЦЬ з дружиною АСТРИД і дітьми ОЛЕСЕМ і СТЕФОЮ
брат – ПИЛИП СЛИВИНСЬКИЙ в Україні з родиною
шваґерка – ІВАННА МАРТИНЕЦЬ з родиною
рідні в США, Канадій Україні.

Вічна Їй пам’ять!

Щиро дякуємо усім за присутність на похоронних відправах, за вислови співчуття та за пожертви в пам’ять Покійної.

св. п. Евстахій Габа (1930 – 2010)

Ділимося сумною вісткою, що в суботу 3 липня 2010 р. в Торонто, Канада після довгої і важкої недуги відійшов до небесної Вічності Евстахій Габа. Народився в сім’ї Михайла і Стефанії Габів (з дому Помірко) 26 квітня 1930 р. в Судовій Вишні на Львівщині, де з батьками, старшим братом Володимиром та дальшою родиною провів своє безжурне дитинство. У 1943 р. їхнє спокійне життя перервали неспокій, загроза та страхіття Світової Війни. 15-літній Володимир вступив в ряди Українських Юнаків, а відтак до 1-шої Дивізії Галичина. Молодший Стах помандрував з батьками на скитальщину – спершу до Австрії, а відтак до Німеччини, де відшукали старшого брата-дивізійника та оселилися в таборі біженців в Гайденав.

1948 року Стах еміґрував з батьками до Канади – спершу до Chalk River, а відтак родина переїхала до міста Торонто, яке було центром українського життя провінції Онтаріо. Тут Стах мав нагоду виявити свої спортивні таланти, зокрема гри копаного м’яча. Як член футбольної команди Спортового Товариства «Україна» відзначився своєю грою та отримав багато особистих признань, а команда СТ «Україна» своїми досягненнями і популярністю прославляла ім’я українців між чужинецькими і канадськими командами та публікою міста Торонто. У 1957 р. його футбольна кар’єра раптово закінчилася, коли мадярський грач ранив йому коліно. Того ж самого року Стах одружився з Надею Волошин і Бог обдарував їх трьома дітьми – Анастазією, Орестом та Андрієм. Щоб утримувати родину, протягом 33 років займав посаду “District Sales Manager” у фірмі Seagrams. Для Стаха це була вимріяна праця, бо він любив людей і мав хист продавця. В 1990 році компанія Seagrams відзначила його «Працівником року».

Однак, Стах не покидав цікавитися спортом. Він був тренером Юнацької команди СТ «Україна», яка в 1990 р. здобула чемпіонат Ліґи. Також в 1991 р. виконував обов’язки тренера Першої команди СТ «Україна», яка здобула перше місце Ліґи не програвши ні одних змагань. За цей успіх був іменований “Coach” року. Як батько, Стах також уділявся у розвиток спорту поза українською громадою як тренер футбольної дружини 17-літніх, яка здобула чемпіонат Північної Америки. Коли Україна здобула незалежність, Стах спрямовував усі свої зусилля для допомоги українським спортсменам, які вперше почали виступати на світових аренах під рідним синьо-жовтим прапором. Як голова Канадських Приятелів Національного Олімпійського Комітету України, Стах невтомно працював для успіху українських змагунів і поширення доброго імені нашої Батьківщини. Разом з українською громадою, яка щедро підтримувала його ініціятиву, він радів моментами коли на подіум виходили українські змагуни та під звуки «Ще не вмерла Україна» підносився наш національний прапор.

Поза спортом, Стах брав активну участь у житті української діяспори. Був головою Культурного Центру ім. Тараса Шевченка в Етобіко, членом Президії Конґресу Українців Канади, відділ Торонто, головою Комісії Спорту Світового Конґресу Українців, заступником голови Української Спортової Централі Америки і Канади, а в 2007 році був обраний головою Церковного комітету при парафії Успення Пресвятої Богородиці, Міссіссаґа. Коли не займався спортом та громадськими справами, Стах залюбки співав у хорах «Бурлаки» і «Прометей».

За його віддану працю, українська спільнота гідно оцінила зусилля Стаха та щедро нагородила його многими відзначеннями і нагородами – між ними: Медалею св. Володимира Великого від Світового Конґресу Українців; Шевченківською медалею від Конґресу Українців Канади; Признанням з нагоди 100-ліття поселення українців у м. Торонто «за визначну працю у розвитку спортивного життя діяспори та за підтримку олімпійського спорту» від КУК – відділ Торонто; Орденом «За заслуги» III ступеня від Президента Віктора Ющенка «за особливі заслуги у розвитку олімпійського руху в Україні», як також Почесною грамотою Кабінету Міністрів України. Помимо всіх своїх зацікавлень та громадських обов’язків, Стах був надзвичайним батьком і дідусем, який приділяв багато уваги своїм дітям та онукам. Понад усе любив онуків Ніколь і Раєна – тішився їхніми успіхами в науці і спорті та був присутній на кожних їхніх змаганнях.

В 2005 році одружився вдруге з Дзвінкою Максимець (з дому Гошоватюк), товаришкою з молодих літ, з якою прожив коротко, але безмірно щасливо.

У вівторок, 6 липня в похоронному заведенні “Newediuk Funeral Homes” Панахиду за упокій душі св. п. Евстахія відправили парох Собору Успення Пресвятої Богородиці (Міссіссаґа) о. декан Роман Паньків, сотрудники о. Роман Тринога і о. Богдан Миронович; о. мітрат Іван Татарин, парох церкви св. Димитрія (Етобіко), сотрудник о. Петро Шумелда та продиякон Нестор Юрчук при участі рідних, великого числа приятелів, знайомих та колеґ-хористів. Похорон відбувся в соборі Успення Пресвятої Богородиці (Міссіссаґа). Тіло Покійного похоронено на цвинтарі св. Володимира (Оквіл).

Родина складає щиру подяку всім всечеснішим отцям за похоронні відправи. За послуги Покійному, за уділення Єлеопомазання та за підтримку родині під час довгої хвороби Покійного велике спасибіг отцям Р. Паньковi, І. Татаринові, І. Барщикові, Р. Тринозі, П. Шумелді та Андрієві Фіґоль. Також, сердечно дякуємо всім, які дарували йому Святі Літургії і молитви та протягом двох з половиною років відвідували його в лікарні. Родина безмежно вдячна членам хору «Прометей» і дириґентці О. Коник за їхній спів на Панахиді та всім, які так чисельно прибули на Панахиду і похорон, відпровадили Покійного на місце спочинку на цвинтар св. Володимира, а відтак вшанували Стаха на поминках. Дякуємо всім за Святі Літургії і молитви за упокій його душі, за вислови співчуття, квіти та за пожертви на завершення іконографії в соборі Успення Пресвятої Богородиці (Міссіссаґа).

Залишилися в глибокому смутку:

дружина – Евгенія Дзвінка
дочка – Анастазія Димок з чоловіком Давидом
сини – Орест та Андрій з дружиною Саллі та дітьми Нікол і Раєн
братова – Соня Габа
племінник – Михайло з дружиною Лакі та дітьми Сонею і Шаан
племінник – Іван
кузинка – Ореста Фединяк з Помірків з родиною
кузинка – Калина Помірко
кузинка – Леся Пастушак з Йопеків з родиною
та ближча і дальша родина в Україні, Канаді та США

Вічна йому пам’ять!

• ЗНАЙОМСТВО •

В білий день зі свічкою в руках продовжую шукати серед українців чоловіка своєї мрії. А вона ж така досяжна! Бо непроглядно „світла" доба постмодернізму змушує мене вдовольнятися скромними вимогами. Ось головні: – щоб, прийшовши додому з роботи і ще не скинувши черевики, негайно діставав з холодильника пляшку пива і всідався перед телевізором; – щоб курив і струшував попіл просто на килим; – щоб був подібний до президента Януковича і не відрізняв Бабеля від Бебеля й Ахматову від Ахметова; – щоб на питання „How are you?" довго і докладно пояснював, як тяжко у цьому дурному і несправедливому світі жити; – словом, в сухому залишку, щоб не мав ні краплі нордійської витривалости, правдолюбности і сили волі, понтійської романтичности і революційного ентузіязму, динарської веселости, співучости і добродушности, а щоб був, як майже всі українські чоловіки, звичайнісіньким остійцем, котрий не має своїх поглядів, принципів і пливе по ріці життя за течією, як тріска... Майже всі... Але, може, хтось схоче переконати мене, що не всі?

(973) 619-8265 ЛАРИСА